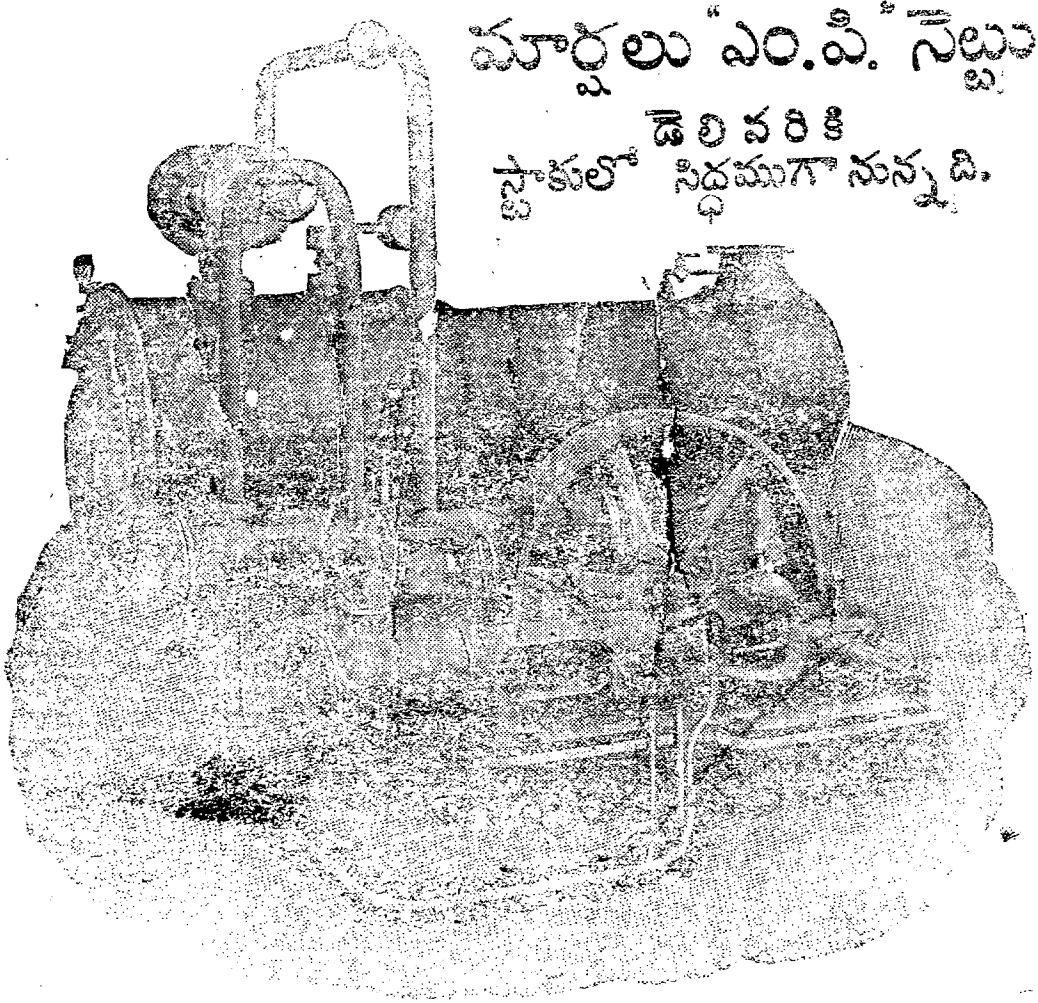

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 3. } చెన్నపట్టణము 1921 వ సం॥ మే నెల 21 తేది శనివారము } No. 43.
సంపుటము. ౮ } దుర్బతి నామ సంవత్సర వైశాఖ మాస పుష్య పాక్షమి రుది, } సంచిక. ౪౨.

మార్వలు "ఎం.పి." నెట్టు
డెలివరికి
స్టాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వైసింగు మొదలగువాటితో పయిన ఉండునది మార్వలు "ఎం. పి." మార్టి నెట్టు యొక్క వివరణము ధరలకు ఇతర వివరణములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను.

మార్వలు సన్యు టైకో (ఇండియా) లిమిటెడ్

జాన్ జెన్: బెజవాడ, తంజావూరు. నెం. 9, సెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము
ఈమందు ప్రసిద్ధి కెల్గింది. ఇతర ఏదేనికంటె నొత్తులది ఈ-1 మా అమృతాంజనమును బాగా పంపి మార్వలకు ఉపయోగము. మొత్తము ౬.౦౦.౦౦ అవును.

మోహనీ తైలము
పీసా 1.5 0.12.0.

తామర తైలము
కచ్చి 1.5 0.6.0

పండ్ల పొడి
కచ్చి 1.5 0.2.0

అమృతాంజనం గిఫ్ట్, శాంతి - మదరాసు.

ఆరోగ్యనిగ్రహ మార్వలు

ఇది శాస్త్రవిద్యగాన మిద ఏ విధమైన వాద్యము కల్గినా అట్లుగే మిద ఎల్లప్పుడు ఆరోగ్య వివరణలందు కష్ట గతినితో మార్వల సేవించుట మంచిది గాను అధిక ప్రయోగి లేక పన్నియట ఆవశ్యకము లేదు. గాన తెలిసినచేద మేరది.

తరుణి మే

మా యొక్క మందుల బాలికలకు వ్రాసిన పంపెదను.

వైద్యశాస్త్ర మణికంకర్ గోవిందజీ,

అశ్వనిగ్రహ యానభూయము, 26, బ్రాహ్మణ మఠము.

టోటో మోహిని

2838

మిద బయటపూయ నశ్చిత్తవార చాలా బడలికయందు సమయములో వైసన పెట్టిండ్లు పిందుకు సమయము. మోహిని ఈ అర్థము యావయోగించిన మంచి రోగాలున్నవల వాసనకు యాత్ని మనకు ఆనందమును మనము కాంతి నిచ్చును.

రోబినియా తైలము

దేహికలములో ఉపయోగించుట నశ్చిత్త వేర్వేలులకు చురుకును సాందర్యమును యాత్ని. అనేక శ్రీలు ఉపయోగించుచున్నాడు. తరచుచును ఈ రెండును శ్రీతి ముంబయిలోను అవశ్యకము. ఎల్లవోట్లను విక్రయించుచును.

టోటో మోహిని ధర బుడ్డి 1.5 రూ 2, 1, 0.1, 0.8.0

రోబినియా తైలము ధర బుడ్డి 1.5 రూ 1.0

Shyam & Co, 9, Bander st, Madras. పియాం కంపెని, 6 బండరు? కరాను.

స్థాపితము

బట్టలరకములో మీకు కావలసినది

1880 సం

ఎడన్ మల్ లేఖరాజ్ - విలువ గల న ర కు లు దొరకు న్నలము.

కొన్ని ఏండ్లలోనే యిప్పటి కద్దరికి లగిసట్టివి, నమ్మకమైనట్టివి, విలువగలిగి అగు బట్టలు మావద్ద దొరకు నను విఖ్యాతి మా కేర్పడినది. తక్కువ ధరలో మంచివి లేక మావద్ద దొరకు నను నమ్మకముతో వేలకొలది కాతాదాదలు మా యొద్దకు సరిగా వచ్చుచుండును. దీనివలన మా కుత్సాహము మెండైనదిగాన, మే మీ విఖ్యాతిని నిలుపుకొనుట కేమియును వెనుదీయుట లేదు. మా వద్ద పురుషులకు, స్త్రీలకు, పిల్లలకు గూడ నుపయోగించు మంచి రకములు కట్టు, నూలు, ఉన్ని, నారబట్ట లనేకములుగలవు. మీరు స్వయముగా వచ్చి చూచిన వాని విలువ తెలియ గలదు.

విలువగల పట్టుబట్టలు

నూలు బట్టలు

చీరలు	రకీకలు	అంగవస్త్రములు	వస్త్రబట్టలు	ధోవతులు	జనియనులు	పొయిలు
ధావణలు	ధోవతులు	పువ్వులుచారలుగుడ్డలు	కోటు	అంగవస్త్రములు	దుప్పట్లు	మజిలీనులు
పావాడలు	కోటుగుడ్డలు	మొఖములు గుడ్డలు	చెక్కులు	తునాల్లు	సాటినులు	ట్వీలు
జాకెట్లు	వస్త్రగుడ్డలు	ఉత్తరవేయదగిన పట్టు	మల్లులు	కేంబ్రేకుతానులు	తెటోనులు	అద్దకపుతానులు

జపాను, చీనా, ఇండియాదేశములం వచ్చి భాగములనుండి వచ్చిన రకములు గూడ మా యొద్ద నున్నవి.

ఎడన్ మల్ లేఖరాజ్ అండు కో., జపాను సిల్క్ హౌసు, Eidanmal Lekhraj & Co., JAPAN SILK HALL, 44 Rattan Bazar Road, MADRAS.

బ్రహ్మశ్రీ ఆయుర్వేదరత్న, వండిత, N. V. శ్రీరామాచార్యులు, Ph. D. Sc. గారిచే శాస్త్రోక్తముగ రయారచేయబడి ద్రావిడాయుర్వేద వండిత భిమ్మేశ్వరమునను, వస్తువ్రతర్పణమునను, శ్లాఘాపూర్వకముగ మొదటితరగతిలో యోగ్యతావృత్తికను పొందిన సిద్ధ కల్ప మ క ర ధ్వ జ ము (2715)

వైద్యవ్రతంపమునకు అశ్వర్థులకముగ కనిపెట్టి రయారచేయబడినది. సవనములైనవిగాని, పురాతనములైనవిగాని, సర్వవిధములైన వ్యాధులకు నుపయోగించదగినది. (ద్రావిడ యుగమునకు చెప్పబడిన అగమ్యునైన ఈ కొవధము ఆయుర్వేదశాస్త్రమునకు చక్కగ కలిసియున్నది మెప్పుడదనెనది. అనారోగ్యమునకు సాక్ష్యమైన అగు నకలవసాహాయ్యమునకు జీవకొవధమును చెప్పబడు నేలాటి యాతేవణయు నుండదు. ఈ కొవధములవలన సంపూర్ణముగ నివరియగల వ్యాధుల వివరము.—వరములకు నత్తువలేకపోవుట, పాద మొదలగు చర్మవ్యాధులు, ఉత్సాహములేకుండ, జ్ఞానశక్తితగ్గుట, అకలియందగించుట, పొండురోగము, కాపు, కీళ్ళుకట్టు, కీళ్ళనువ్వలు, తత్కారము, అతిమాత్సర్యము మొదలగు మార్మిక వ్యాధులు, మూలవ్యాధి, కాగవ్యాధి, అమృతేత్రము లోనగు అక్షరవ్యాధులు, కృమీనామ (అంటువ్యాధులు) కొడకు మొదలగు దుష్టశ్రీ సంబంధమై అన్నివిధములైన చర్మవ్యాధులకు శ్రీకొవధము న్యూనాధిక ముతుర కృపాశ్రమమున, ముతుకాలమున కలగు మామల పోగొట్టును. ఇంతేకాదు:—నకలవిధవ్యాధులకు పోగొట్టి నేనామనకు తేజస్సుకు బలము నిచ్చి అనారోగ్యమునకు కలుగజేయుగలిగిన కొవధములతో నివసించెనది. చాల్యులకు దురభ్యాసమునకు లభ్యమగు కుక్షనవ్వము మొదలగుగల పురుషవ్యయనకు లోపములకు కలుగజేయు వ్యాధులకు ఈ కొవధము పోగొట్టుచుండు ఇది ఒక్కటియే యది నోకొ చెప్పదగినవస్తువి. నేనామన చెడునీడును పోగొట్టి, కుష్టమైన రక్తమునకు కలుగజేసి కీరదార్ధ్యమును, అయస్కర్యమును ఇచ్చునట్టి ఈ కొవధము దివ్యవధము. ఇది మరకర్మవయోగమున చేర్చబడు తత్తువులే గాక నింకను వివిధ గల మార్మికములు, స్వప్నము, లోహములు, అనేకములికావడము అను చేర్చి చేయబడినది. ఈ కొవధమున, కాం చేరే నేనామనాశ్రయిలేకములకు గమనించక, కర్మనియము లేక శ్రీ పుత్రుడు లేకలైనను రసాయనము (Tonic) క నుపయోగించ జగును. మందులు పుచ్చుకొన (చకారమును, పథ్యవికేదములకు ముందరెండు ప్రత్యేకముగ వంతుడును. ఒకమానములోనే సంపూర్ణగుణమును కలుగజేయు, (60) అడవదియార్చిలు గల యొకబుడ్డి య. 10—0—0 య మాత్రము. తపాలాఖచ్చులు ప్రత్యేకము.

తండ్రి నిలాసము : విలాసము.—మదరాసు ఆయుర్వేద ఔషధశాల, తపాలాపెట్టె నం. 151 య. మదరాసు.

“కల్పక” మద్రాసు.

ఉపవిలేఖకులకు నూచన.

జ. కా. న. వెం. యం. పి. రా. టం. గ. అ. న. లో. రా. రా. వి. న. క. గో. (అవ్వలికేత్రాయుడు) టి. పి. కె. రా. పి. ఇ. న. కె. యం. వై. అ. పే. ఆర్. కే. మ. నా. కేశవప్రభు, న. నూ. కా. రా. వే. కం. కృ. వి. యం. మూ. క. పి. ఒక విలేఖకుడు, మూ. రా. భూ. తి. ఆర్. లా. జి. న. ప్యా. కా. నా. వెం. ర. నుడివాడ పురవాసి, జి. ఆ. అ. వెం. పి. రా. క. వెం. ర. ది. రా. మ. అ. కాం. పి. కే. అ. గా. పి. కొ. ను. గు. ప్రేమకుడు, మూ. నా. అ. శ్రీ. పి. నా. క. అ. బి. వెం. గా. మ. జో. అ. మ. న. నాయుపుర శ్రేష్ఠుడు, అ. వెం. కొం. పి. ప్రకటించాము. అంబునం.

ఈ క్రింద నుదాహరింపబడిన వ్యాసములకు ప్రయోగించ వలసినదలకు ఇంటియందున్నాము:—వంకటగిరిచాలాకా 2 నం కాకాలోలకలేవకాస్త్రపు; దానిసర్వమునుండి తొలగిన యొకకుడు; కంఠములు జట్టి పొద్దికాడు; ఒక కాంగ్రను నభ్యుడు.

పాదోకరణముల ప్రత్యేకనభ

అయ్యా వెల్లువలో మార్చి 30 తేదీన నమావేళకు యన ఆంధ్రజిల్లా పాడు కరణముల ప్రత్యేకనభను ఆతే మించుచు బంధార్యున్న గారి కలకరాచార్యులచేత వ్యాసమును జూచితిని. గతర్న మొంటువారు 11 నాకా 20 క నంబం 499 నెంబరున జారిచేయించిన జి. పి. లో గతర్న మొంటులు లాకా అందర కరణములకు అసిస్టెంటుకరణములకు నెలవిక టింటికి 15 మాసాల చొప్పున జీతములు వృద్ధిచేసి పా డుకరణముల విషయములో యెదో కొంత నడుచాయము చే యాడుచుని (వాసియండి తిరి 14 ఆగష్టు 1920 నంకర్పరము 1950 నంబరు జి. పి. లో అ సి స్టా టు కరణముల కంటె పాడుకరణములకు జీతములు పాచ్చుచేయ నకరము లేదని తెలియజరచుటటికి. బహిందారి గ్రామోద్యోగి నులకుగాని, గ్రామమునకులకుగాని వృద్ధిచేసి యందరయిరి. కంధములో

జరగబడిన విలేజిలపిల్లకావ్యాసేవధలోగాని మద్రాసులో ఫిబ్రవరి 25 తేదీన జరగబడిన రాజభానికభలోగాని పాడు కరణముల జీతములవిషయమున్ని బహిందారిగ్రామోద్యోగు ల విషయములన్ని వేర వేర తీర్మానములు వెల్లువలసిన దని సోదరగ్రామ పాదోకరణముల నభవారిని యెంత ప్రార్థించి నను, ఒక్కొక్క గ్రామ తిన్న పెద్ద తారతమ్యములకు యో తింతయున్న యెదో కొంత వృద్ధియైన నెల్లూకరణముల కన్ను వృద్ధిగాని వారిన్ని బ్రయునాఫీనరగ్గనన్నకూడ నెల ఒకటికి 80 రూపాయలు జీతమందజేసెనని తీర్మానములు చేసియుండిరి. అసిస్టెంటు కరణములుగల గ్రామముల పా డోకరణములు ఆయాజిల్లాలలో బహు రక్తగ్రామ నున్నార. పిల్ల మొర వివరము వృద్ధియైన కరణములందరను పాదోకర ణముల జీతములు పాచ్చుచేయటకు వేర తీర్మాన మన కరములేదని ఆనభలో నిరాకరించిరి. ఈ తీర్మానములకు యే నిధనయిన జబాబుదారీ వాఙ్మతము యేర్పడి యుండని అసి స్టెంటు కరణములకు పాచ్చు చేసి, అన్నివాఙ్మతము గల పాడుకరణములకు యేమియు జీతములు వృద్ధిచేయ లేదని నివారణములు వేరనభలు వెల్లువొని పాదోకరణములకు అసి స్టెంటు కరణములకంటె యెదో కొంతజీతము వృద్ధిచేయవని ప్రత్యేకనభ తీర్మానములవారా కొరకుయందు చూనికరము గలదో తెలియజేస్తుది. యెన్ని మీటింగు లయినను జీతముల వృద్ధి కేకగా? యందు విషయములు అం నా నియ్యన్న గార కభయ ఆతేమించుట కందే కారణమేమో తెలియజేస్తుది. ఆచార్యసంఘమువారికి తెలిసినంతవరకు అందరికిని ఆచార్య ములు వంపియున్నార. అందరికిని తెలియటకొరకే ఆంధ్ర కుత్తికలు కూడా ఫలస తేదీన మీటింగు జరుగునని తెలియ చేసి యున్నారు. బంధా నియ్యన్న గార ఆ నమయముకు వారి గ్రామంలో లేకనో మరెయి యెరర కారణములచేనో వెల్లువ నభకు రాకపోవచ్చును. నడకు నభ తీర్మానములు తమకు యచ్చులేకపోయిన లేకపోవచ్చును గాని యీ నభ తీర్మానములు ఆంధ్రదేశ పాడుకరణములందరకు కట్టుబాటు

కావని అందరి తరపున పురస్కరించుకొని పిమ్మట క్రాయము చేస్తామనముగ నున్నది. తినియ్యబోవువారు అసిస్టెంటు కరణములకంటె పాడుకరణములకు జీతములు వృద్ధి గురించియు యంకన యెరర విషయములను గురించియు, అందర జిల్లాకలక్షకులకు కర్నూలో వారి వారి విభాగములకు తంతువని (వాసియన్నట్లు కూడ వింటున్నాము. ఇటువంటి తరుము నవలి నెట్టి నింపాదిగా జీతము లభ్యమవునని మానమును ధరించియుండుట యెరికరమయినవని గాదని వెల్లువ ఆచార్య స సంఘమువారు నభ బివియుండిరి ప్రస్తుతపు కుక్కిరుడు బట్టి వారివారి కచ్చములకు ప్రత్యేక నభల వ్యాకా వై వారికి తెలుపుకొనుటయే ముఖ్యమనియొచి అనేకచోట్ల పాడుకరణ ముల నభలు జరుపబడి తీర్మానములు గతర్న మొంటువారికి వం తుకొనిరి. బహిందారి గ్రామోద్యోగియులూడ ప్రత్యేకనభ లను జరుపుచున్నారు. ఈ నెల 24 తేదీన జిల్లాజిల్లా మనముల అందర బల్లారిలో ప్రత్యేకసంఘముగానూడి వారికచ్చములకు ప్రత్యేక మండలనభ వ్యాకా తెలియజరచుకొనుటయే ముఖ్య మని నభయోర్నాముజేసుకొనియుండిరి. గతదిన కావనివ్యాధి నభలో పాచ్చుచేసినకరణములు యంకన అశ్వత్థిగిరియగా యున్నారని యొకమెంబరు కాకానీర్ మీటింగులో ప్రస్తాం చగా, పి. జి. టాడోనంటుకు దొరవారు లేచి వృద్ధిగాని పాడుకరణములు మానములు బహిందారిగ్రామోద్యోగులకు మొంబెట్టుకొన్నకు, వ్యాధియేగాని, యెదో కొంత వృద్ధిచేసిన కరణములు కూడ ఎందుకు తృప్తిపెండు లేదో మామింపముల జేస్తామని జవాబిచ్చి యుండిరి. ఇందుకు మాదోకా వృద్ధి కానివారు వేరనభలు వెల్లువొన్నయడల యెదో కొంత గతర్న తర తేర్పునునని స్పష్టమయిచున్నది గదా!

1. వరిగొండ శేషయ్య
2. మం. హనుమంతరావు.
మ.రా. ఇంకటిలో ఈ చర్చ నిరమించబడును. అంబునం

హ స్సాను ఇహం.— నేడు తెక్కలు చూపించెదను. అనగా జనసంఖ్య 1,155,000 కుంది. గ్రీకులలో 800,000 మాత్రమే యుద్ధాస్థులు. (తేను కానిస్టాంటినిపోలిస్ వారికి వ్యతిరేకము లని మేము తలచలేము. 500 యేండ్లకుండి మేము అక్కడనుండి రాజ్యము చేయుచుంటిమి. అక్కడనుండి మహమ్మదీయ ప్రతిఘటన వచ్చింది. కావున దానిని మేము పోగొట్టుకొనాలని లేదు. (తేను నిదురుచు మిగతా రాజ్యము లేమి కానించినను (తేను మా చేతులలోనే యుండవలెనని పని జేయచుంటిమి. మీరు కాకలనీ గ్రీకులతోటి కలవరు. పోలములు కలవనీరను.

దురతి నామ సం||రం వైశాఖ శు|| ౧౫, శనివారము

వియోగము.

(వేదాంతం శ్రీనివాసాచార్యులు)

చెలగెడు వసంతమున
నలరెదాక్రీడమున
మాధుర్యగీతముఁ బాడు-కోకిలా!
మమవీడి మాయమైనావె?
క్రాశ్యకంఠముగల్గి
సౌందర్యమునఁ గల్గి
యగద్భక్త ప్రపదంబు గూర్చు-కోకిలా!
ఆయురర్థమెయ్యె నీట.
కల్పవృక్షము భావి
కామభేదపు రీతి
యాయలను దనుపుదువునీవు-కోకిలా!
అప్పుడేమముఁదాసిలే!
మాపాపఫల మేమె
మాధవాక్షయే యేమె
మమలివై మోదమిడె దిపుడె-కోకిలా!
కోకిలమును మానెనగిరివిగ.
నిద్రమానఁగవచ్చు
నెలవునీడఁగవచ్చు
నీవియోగము భరింపంగ-కోకిలా!
నిజ భుజ్యము, అక్కటకట!

జాతీయగీతము

(దువ్వూరి రామిరెడ్డి)

జోహార్! జోహార్! భారతమాతా!
జోహార్! జోహార్! జోహార్!
భారతభూమిని త్రవ్వకమున
సంచరించునీరథము
నీవృదువీదాగానప్రబుధము
నిర్భయమావనము
జోహార్! జోహార్!
ప్రత్యుపలక్ష్మిమటమణిప్రభఁ
బాసెదమోగము
నీపదపంకజనాపురపుంకృతి
నిద్రావిరహితము జనము
జోహార్! జోహార్!
విప్లవ యుగయుగవిచలిత జీవన
వీచినికాయమున
ధీరవిజయోదంబకర్ణధారణము
నేయుమకౌర్యమున
జోహార్! జోహార్!
ముకుళితహస్తము నీప్రియపుత్రులు
మోదదృష్టిగనుము
నీకరుణామృత నిర్ధారము
నింపుమన్న సతము
జోహార్! జోహార్!
నీపదసీని ప్రాణములంబులు
నిర్విభజించెదము
గర్వితవాన్యభరంబును
మాన్వి నుఖంబులు మాకిడుము
జోహార్! జోహార్!

సారస్వతవిషయములు

కాళిదాసుని కాలము

ఈ ప్రరచేతన రావుబహద్రుడు శింతామణి విశాయక వైద్యులను కారు పురాతన వస్తు శాస్త్రమున కౌశిల్యము కలదిని గొప్పవిద్యాంశులు. వీరు కాళిదాసు మహాకవి కాలమును నిర్ణయించుచు ఇటీవల విశ్వమున నొకగ్రంథమును ప్రచురించి, అందు కాళిదాసుని స్థితికాలమును క్రీ.పూ. మొదటి శతాబ్దమున అయి వత్తు కృతకమున యున్నారని, ఇతరతలమున ఈ మహాకవి

కాలమును గురించి యాశ్చర్యమును సృష్టించినట్లుగా తలచుచున్నాడు. వైద్యులగు మొదటి శతాబ్ది వాదమునకు, - కాళిదాసు క్రీ.పూ.మహాకవిగా విగ్రహించుట వర్ణించుచు పాశ్చాత్య రాజుల రాజధానియందు ఉరగపురమున జన్మించియున్నాడు. క్రథవశతాబ్దిలోనే కవికాలవోడును సౌందర్య సామ్రాజ్యమును విశ్విన్నముగావించినాడు. వీయట మూడవ శతాబ్ది కాలమున సౌందర్యము జలబలమైంది. కాని ఈమారు సౌందర్యము తమ రాజధాని మధురా నగరమునకు మార్చుకొనిరి. కాలకనుకను సురగపురము సౌందర్యములకు లోలకై రాజధానిగా నుండెను విషయము విశ్విక మయినది. కనుక తొమ్మిది లక్ష సౌందర్య రాజధాని యగు సురగపురమును కల్పించిన మహాకవి కాళిదాసు క్రథవశతాబ్దివాడనట నిశ్చయించుట:- శనివారమున గలఁ జలబలము, కొంతలు దీని నంగీకరించు ఉరగపుర మను శేరు మధురానగరమునకునూడ గలదని నిశ్చయించుచున్నాడు. ఇత్యుది శత్రుమేని వైద్యుగారి పరిశోధనము నిరాధారము అగునమో!

భారతీయయువతీమణులు - సాహిత్య పరిశ్రమమును మన జీవనమునకు ఇప్పుడేపుడు శ్రీలక్ష్మణునివలెను జనుచున్నట్లు, అభిప్రాయము కొంతలు ప్రచురించుచున్నాడు. కాని పరిత మింకను మృగముగనే యున్నది. ఆతేయు గోళమున్నగు విషయములు గూర్తమున మరలించివో వైద్యుల యుగమునాటి శ్రీలలిద్యా వైద్యములు కల్పింపక గలవు. కావున గ్రంథములలో భేదాభిప్రాయము గ్రంథమునందు ఆ కాలమున నున్న విషయములకు విశిష్టతను విశేషముగ ప్రదర్శించుచు యున్నాడు. ఇట్లు సాహిత్య భారతమునకు, ఆధునికభారత వస్తుమందును సాహిత్యపారిశ్రామిక శాస్త్రమునకు, ఆత్మభివృద్ధి, అగు యువతీమణులు లేకపోయిన, అంతునకు ఈ విషయమునందు భారతమునందలి తక్కిన భాగములందుంటే కలగలేక సౌందర్యమును మనస్థావరముని దృశ్యవస్తువులను గను స్వర్ణమహావిశిష్టముల సోకిని మున్నగు నున్నవియు అనేకములగు ఆంధ్రులలో ప్రస్తుతము ఎక్కడనో ఒకరెడలకన్న సంగతేతరులకునునులలో నది పోల్చుచునది సంకలన విద్యాశాస్త్రమునందు గలిగినకాదు. తరువాత గాన కావ్యమును విచారము. ఆంధ్ర యువతీమణులలోని కనైనను నీ ప్రభు విద్యాభివృద్ధి మెక్కినట్లు ప్రయత్నించుచు ఆంధ్రుల ప్రభావమును కృత్యము. ఆంధ్రప్రదేశ్ సారస్వతానుబంధము ఆంధ్రజాతీయ అగు విషయములకు ప్రాయశః బలిన నక్కని విమర్శన శాస్త్రముల కెందు మామహన్నది. మా సోదరీమణులు ఈ కోరికని చున్నింపకండిరా!

విమర్శనపద్ధతి

భరతజీవమునందలి వివిధవిభాగములనుండిన భిన్న భావలవా లెలలవలెనే ఆంధ్రదేశమునందును కొంత కాలమునుండి భాషాభివృద్ధినినయ్యటకై పలువిధముల ప్రయత్నములను నల్పించున్నారు. కొందలు గ్రంథములను వ్రాయుచున్నారు. నవలలు నాటకములు వాఙ్మయములు వ్యాకరణములు పద్యములు గద్యములు పదములు పాటలు మున్నగు వివిధాంగములను ప్రస్తావించుచుటకై మఱికొందలు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇతరగొందలు ఇవియన్నియును ప్రస్తుతము భాషాభివృద్ధినియ్యటకు బదులుగా ఆపరిమితమగు నష్టినే చేపూర్చుచున్నవని తలంచుచున్నారు. మఱికొందలును సమయోచితముగ తలలాంచుచున్నారు. కాని వీరిలో అపరిమితసాధిప్రాయమును సావకాశముగ పరికించియోకావలెను నితరగొందలు ప్రస్తుతముల యలు వెడలుచున్న-నవలనాటకములు మున్నగు గ్రంథముల వలన నష్టినేపూర్చుచుండుట సత్యతరమెంతమాత్రమును కాదనియును. ఈవ్యాధిని ఇట్లేయించినవో కొలదికాలములలో సర్వసాధనము అగు నేమాయనియును, కావుననిట్టియనధములు వాటిల్లకుండుటకై, నిష్కాపకముగ, నిరభిమానముతో గుణదోషములను తెల్పగల విమర్శనపద్ధతులు వెలకొనవలయు ననియును అట్లయిన గాని ప్రస్తుతపు దుర్దశ తొలంగి సామ్యమును

సౌమ మార్గమును సౌభాగ్యమును వెంపునొందింప గల దశ యలవడ దనియును ముక్తకంఠులై యున్నామనిచున్నారు.

ఇది యంతయును వాస్తవము కాదు. విమర్శనము అను దానికేదియో నియమ ముండవలయును. అట్లుగానివోనయ్యది ఫలకారి కావలదు అోకమునందింపవలెను ఏభాషలోగూడ విమర్శనము భాషాభివృద్ధికి విశేషించి తోడ్పడినట్లు తోచదు. ప్రస్తుతము నాగరకతకు సామ్యమునకు సర్వవిషయములకు మనవారు ఆదర్శముగా గొనుచున్న ఆంధ్రభాష నే యొక్కింత పరికించుదు. దీనియందు విమర్శనములకు గొలువలేదు. అయినను ఆభాషలోగూడ మనలోవలెనే నిస్సారములగు గ్రంథములు కొన్నియైనవయలు వెడలుచుండుటలేదా? విమర్శనము వలననే నిస్సారగ్రంథములు అడుగంటగలదని అంటెయట్లు గాలేదు. విచారింపినంతవఱకును విమర్శనమునేవో వక్రీకర ప్రైములు తీర్చుకొనుటకై చేసిన అసభ్యవాదప్రపంచము సాధారణముగా నెలవదుచుండుటను మనము కనుగొనలేక పోమని యును కావున కేవలము విమర్శనమువలన భాషకు సర్వత్రాభివృద్ధివచ్చుటకు బదులు ఆతంకములే నచ్చుచుండుననియును - ఇతరగొందలు వైచారివాదమును ఆక్షేపించుచున్నారు.

విమర్శనము విమర్శనమన్న ప్రతిపత్తయును విమర్శన గునా? కేవలము దోమైకదృక్పథమును నూచకత్వమును ప్రకటించునది విమర్శనముకాదనియును, దేనియందు కేవలము సారమార్గకలుద్ధి-సర్వతోముఖముగు భాషాభివృద్ధి-వివిధక భాషాభివృద్ధి-వివేక సౌఖ్య్యాభివృద్ధియును కాకరమై వెలయు గుణముద్ధి - కలదో, అది మాత్రమే విమర్శనమను నామమునకుతగి యుండు ననియును కనుక ఇట్లు సర్వసమృద్ధులను చేపూర్చుకొనిన దానిని అసత్తునండి శేర్పడుటకై సద్విమర్శనమని వ్యవహరింపవలయు ననియును ఇతరగొందలువై యపవాదములను కొలది మాదులతో నవరింపఁ అపలాసింపఁ బ్రయత్నించుచున్నారు.

ఈయభిప్రాయ భేదములెల్లమున్నను, ఎప్పుడో దోషపుంజములు దొరలు నేమో యని భీతిల్లి వస్తువిమర్శనమునను దృఢించుటకంటే, సాధ్యమైనంతవఱకును, గ్రంథగుణాభాషాకములగు విషయములకై నను ఉద్దేశించుచు తదనుసారముగ అసతిమాత్రము దోషజాప్తాంశములను గూడ వెల్లడించుచుండుట యర్హమనియును, ఇది సద్విమర్శనము అదిఅసద్విమర్శనమని ఆగ్రహాద్విమలగుట కంటెను, ఆభారమును పాతవలకు వదలి తాను కేవలమును సారమార్గకదృష్టితో భాషాభివృద్ధి ములను చర్చించి లోకోపకృతినల్పుట ఆకర్షకమనియును, దీనివలన-వ్యక్తిమాన-ఇలాగాని వస్తుగత మిథ్యావాదములుగాని చాలవఱకు దోషలకుండుట సంభవించుననియును, కనుక విమర్శనము అంగీకార్యమేయనియును ఇవికగొందలుభావము.

ఏదియొట్టెనను- మనయాంధ్రభాషాయందు-ప్రస్తుతము చక్కని విమర్శనపద్ధతీయొక్కటి నెలకొనవలసి యున్నదనట నిజము. దానివలనగలుగఁబోవు ఫలితము-మిగుల సంకృష్టికరముగా నుండగలిగినను లేకున్నను, తొలుదొలక నభావనలను భాషాసాగరమును ద్రవ్యవలయునని యెత్తించు భవిష్యత్వగతులకు-కొంతగావన్న గొంతయైన - పూర్వోత్తరస్థితిని వెల్లడికర్తవదర్శనము గావింపగలుగును. కావుననే మనవాఙ్మయమునందు విమర్శనము కొనసాగవలసియున్నది. ఆంధ్రవాఙ్మయమును గుఱించి నింతరము అంశోధనము సల్పుచున్న పండితులను, సౌమమార్గములను సౌమ్యములను నెక్కిల్పఁదలంచుచున్న పురుషులు, తద్రసగ్రహణమునకై నిరంతరము వేచియుండు భావుకజనులును, అంధాదీతరభాషలయందు పొందెద్యమును గడించి, కర్తవ్యభవములను ఆంధ్రమున వెలయించుటకై సర్వదా మహిమప్రాభవము నుపయోగించుచున్న విజ్ఞులును-ఒక్కమాటు తమదృష్టిని ఆంధ్రగ్రంథ విమర్శనము వంకల మఱింపి, యద్దానిని అకుంతితుగా కొనర్పవలసిన భారమును కలిగియున్నారను ఇట్టి వారిద్వారా ఆంధ్రసారస్వత సేవకేయుటకై మాయనుబంధము కామకొనియున్నయది అభిజ్ఞ కేఖకు లీసయము నుపయోగింపరా?

— సంపాదకుఁడు.

Q

—గిరిజా శంకరనాజుపేయి

శేషంబికా పాదము మునుపటి సంస్కృత భాషయందు
 మునుపద్యముల యొకరూపము. దీనిని రచించినవాడు ప్రాచీన
 యను చోళ సామ్రాజు. ఇందు ఉపసాహ్య మను విషయము
 కన్పడును. శేషం బసవేశ్వరునిది ముఖ్యాంశం వాదము
 మను సామంతరాజుగ నుండి విశ్రేష్ఠ కొమారె యగు
 శేషంబికాకు బిడ్డన కుడు జగద్రాజుగ భాగము చోళ
 సామ్రాజు యైనందులకు నూపరముగా రచించెను. ప్రాచీన
 కవిసృష్టికాండముల ననుసరించి రచించు బడిన దనుటకు
 విందు క్షేపణలే యెక్కింకల యతిమాత్రముగ వర్ణించుటయిది.
 ఇట్లుగానిచో అకాలమున నాద్యంబులయినచోటులు. ఎట్ల
 నను ఈ గాథక ప్రకాశమునకున గోదవర్ణ విజయకర్మము
 సంబంధించిన వర్ణితాంశములు కొన్ని తెలిసికొనుట గలదును
 నన్నది. వ్రాతరచనముల బద్ధిష్ఠముగను నన్నది. విజ్ఞానముగా
 గ్రంథమునుండి కొన్ని స్తోత్రములు ఇప్పుడు ఉపాహరించెదను
 యన్నది.

మా కయ్యారేసికొనుచు మురక నుద్ద వాలును. అంత
యీ నుద్ద కొంచెం ఖనించక పోవచ్చును. అట్టివారల
కొంతవంజికం నుద్ద తెప్పించవచ్చును. ఈతోడఁ జకనాన
దకఁజం చున్న యీ నేకవృక్షమును పునరుద్ధరించుట అవిధము
నిధియై రలుచుది.

కాని నేను దుఃఖింక ప్రేమను సంపాదించుకొనటకు వెళ్ళుటకును దండును చేసితిరను.

చిద్ధానందం:- మాకు తోచినట్లు నేను ప్రేమ కృతచరమను పొందగించుకొనినానా? తెలియ నంధి మాకు తృప్తికరమగు న్యాయమును నుండరా? అతనా మీకోసము.

అగాధా:- ప్రేమ గ్రీకు వారి కా? ఎన్నటికి కానేరదు.

ప్రభాకరామాత్యుడు:- ప్రేమ స్వర్ణము విషయమై మియాభిప్రాయములు చెప్పితిరి. ఇక, ఆర్థిక, నైతిక, నాసిక నిర్ణయములందు మీకు గల అభిప్రాయములు తెలుపుదు. మీ విషయములలో నేను కొన్ని మాత్రములు చేయగలను. తక్కినవి మాత్రము కష్టము. కావున మీ అభిప్రాయములు చెప్పితిరు. కాశీపూర్వము గౌరవమునకై, కృతజ్ఞతను నెట్లు అని భంగకరములగు నన్నునో తెలుపుదు.

ఇమాను:- ముందుగా నీ ప్రయత్నమును విడిచివేసి, మియాభిప్రాయములను వివరింపగ నున్నది.

అమాత్యుడు:- అది సామాన్యమైనది కాదు. కాంక్షాభ్యుదయమున నే నెరుగుదును. కావున మీ అభిప్రాయములు తెలుపుదు. నేను మియాభిప్రాయములలో నుండగలను కాదా? తోచుకొనకుండును మీకు చెప్పియుంటును. మీరన్న అభిప్రాయములు చెప్పితిరు.

సామాన్య ఇమాను:- 2013 వ సంవత్సరములో ఆంధ్రప్రదేశ్ నిర్ణయము విషయమై మియాభిప్రాయములను పార్లమెంటుల కర్తవ్యమును తెలిపిరి. ఆంధ్రప్రదేశ్ నిర్ణయమును పార్లమెంటుల వారికి నమర్చించుట అనగా వారి అంగీకారము పొందుటయేనా కాని యిట్లు?

అమాత్యుడు:- తుదముగల కమిషన్ మాతో కన్ఫర్మేషన్ చేయదు. కాదు నేను కోరా చూచుకొనుట కన్ఫర్మేషన్ తమ సాధకచాధకములు చెప్పికోనేరెను.

నికరమైన స్వాతంత్ర్యము కావాలి?

నేను విద్యాయ:- దుర్మతిక భంగమురావలెంద నేను నానుట ముగ్ధులు చెప్పించుకొనిరి. అక్కడోహూత్తు అక్కడో మాతృవస్త్రే కార్యకారి కాదు. తుదముగల నికరమైన స్వాతంత్ర్య మిష్టమైనది. నేను దుర్మతి మిష్టమైనది కాదు.

అగాధా:- తుదముగల ఇతరుల దగ్గర అన్న తెచ్చుకొనిరి గనుక అన్న తెచ్చినవా? కొన్ని నడుమాయములు కలిగించకచ్చును.

అమాత్యుడు:- ఇట్టిచేయియు నికరము తుదముగల చెప్పికోనేరెను. కా అక్కడను కన్ఫర్మేషన్ కొంతకాలమైనను వారి మనస్సులలో నేనున్నానా? నాకు తెలియనేరెను. నాకు తెలియదు గనుక నే తుదముగల తమ సాధకచాధకములు చెప్పిలే నుండి దని నేను అనుచుంటిని.

నేను విద్యాయ:- ఇట్లాంటివలెనందకు ఒకటే. వారిని నేనుకరులనుక నీలులేదు. వారిగౌరవమునకు భంగము కలిగే నేదికన్ఫర్మేషన్. వారు భారతీయులైనను, తుదముగల ఇతర మహాత్ములైనను నరే అందరు నమానముగనే అభిమాన మతో కనిపెయ్యదు.

తుదముగల వాగ్ నైపుణ్యము లేదు.

అమాత్యుడు:- తుదముగల కత్తికట్టి నివ్వనుగ జూరమును. కాని వాగ్ నైపుణ్యము చూపలేదు. వాకు మత నికరము. ఇదిఅంతా వారుచెప్పితిరి. దీనివిషయమై ఏమి కోరుతుంటి? వికరసామిలే చెప్పిలే దాగుండును. దీని విషయమై నేను ముగ్ధులక అభిమానము జూపగలను. తక్కిన విషయములలో నిష్క్రము గలవు. ఆ భాగములను గ్రీకు లాగ మియకొనియున్నాను. వా రక్కడ పాడుకొని యున్నాను. కా నేని తోచినా? నైతికమును పండి కరులకు కష్టము. అగాధా:- మాకు మిక్కిలొకప్పుడు అద్దము రాకపోలే నైతికమును నేను తెచ్చుకొని రెమిటేయియును.

అమాత్యుడు:- ఎందుకొరకు పోరాడవలసికో నిర్ధారణచేసికొని వారుభయము పోరాడుకొన్నానా? మాలో మా నేమియు నభ్యంతరము లేదు. అసలు నిష్క్ర వేరే యున్నది. మహాత్ముడియై అందరు ఏకమగుదురు. ప్రైవేటువారు అందరు ఏక మగుదురు. దానికలన తోకములొక్క కొండ ములుగును. అక్కడ పోరాడు కోడలలవలనా నాకేమి అభ్యంతరము లేదు. వాగ్ నైపుణ్యము చూపి వ్యవహరించుకోలేకపోలే తుదముగల కత్తికట్టి సాధించుకొనచ్చును. నేను అభ్యంతరము రాను. అగాధా:- మాతోటి మీరు రావలెందా యుండరా?

అమాత్యుడు:- కొంతలు మునుగురాయి.

ఇమాను:- కదచుట్టి ప్రేమలో గ్రీకుల కట్టె తెచ్చుట కలవాడునకు కాదు దుష్టములే. అట్లు చెయ్యటకు మహా దుష్టములొకమూలకు నిక్కుంటిరి అందోళనములో నుండిట్లు నును. అక్కడనుకొని కొంత యొక్కదిది అన్నము. మీరు కాంక్షాభిప్రాయ ప్రేమ మోద లాగినానా? మీరు మహా దుష్టము అక్కడ నుండుట అన్నములేక చేసివారని ప్రబలము కొందురు. ప్రేమను మాధుర్యముగ తెట్టి కట్టెములలో నుండి నన్నా కాంక్షాభిప్రాయము భంగ ముండనేరదు. అక్కడ నిక సింహాధిపతి కంఠకి నమానమైన నియోజకాధికార మిష్టమి. వాతసమితి నా రొక మహాదుష్టము గలవగు నేర్పరని పాలనము చేయించుండి.

నోనాదలా:- అనుభవము ఇట్టి మాద వాతసమితి వారి నిర్వహరములకు కేరము కలగలేదని తెలుసు.

కన్ఫర్మేషన్.

ఇమాను:- గ్రీకులు తుదముగలమీద కర్తవ్యము వహించుటకును నిష్క్రమునంధించెను.

నేను విద్యాయ:- ప్రేమను గ్రీకులకెప్పుడో యూరపులో మహాదుష్టము కావాంతురములను చంపిట్లుగును. తుదముగల యూరోపునుండి మూటకులైతే లేకన్ఫర్మేషన్ తి నిష్క్రమము నేను ఉంటిరవలసివచ్చును.

అమాత్యుడు:- ప్రైవేటులోనూ, అల్లెయలోనూ పోసినియలోనూ మార్కెట్లలోనూ మాద మహాదుష్టములు కలరు. అక్కడ తుదముగలపాలనముమాత్రము లేకన్ఫర్మేషన్.

అగాధా:- పోసినియా అట్రియా(రింగ్ నున్నంత కాలము అక్కడేపోయెను. అక్కడివారు అంగ్లప్రభుత్వములో నన్నున్న యుండిరి ఇప్పుడట్లులేదు.

అమాత్యుడు:- అల్లెయవాడు కమిషన్ కర్మగముగ నన్ను ప్రభు వాగానే అవలించును.

అగాధా:- వారికేమియిష్టమి. వారివాక్కులు లేవు. వారు ఉద్యోగములు చేయుటకు నీలులేదు. అందుకే 800,000 మంది టర్కీకి లేచి కన్ఫర్మేషన్.

నోనాదలా:- కొంతకాలమునకు ఉన్నావాడు కాంక్షాభిప్రాయము వర్తము. అప్పుడు గ్రీకుల ఉద్ధృతము పోత పోవు.

అమాత్యుడు:- వాకోక సామాన్యము చేసికట్టు దుకా? 2013 వ సంవత్సరమున సంకల్పమును(వాసి యెదురా? తెలుసు మీరన్న అభిప్రాయము లేకపోయెనా? నికరము ఉపాయమునా.

నాకు దీనిమాద వాల అభిమానమున్నది. నేను తీసి నేను ఎత్తికత్తును నాకు కలవాడున్న నిష్క్రము చెప్పితిరు. తుదముగల ఏవో నిర్ణయముల ననుసరించి దెబ్బ అన్న తెచ్చుకొనిరి. ఇది అంతా యుద్ధమునకు పూర్వము జరిగిన కథ యుద్ధమున నేమిసంభవమేదో. ప్రైవేటువారు సామాన్య అనిపి త్తిరి. ప్రైవేటువారు మాటికి 70 వంతులు ఇచ్చినా వారు 80 వంతులు యిచ్చితిరి. కావున మాకోహొంక అధికారముండ కలేను. భవ్యకృతచరములలో నాకు చెప్పియున్నాను.

లేనభావా?

ఇమాను:- కన్ఫర్మేషన్.

అమాత్యుడు:- కన్ఫర్మేషన్. యుద్ధనిర్ణయము ననుసరించి ఏమి సామాన్య పుచ్చుకో కా అని నాకు నుకరాం ఇచ్చును లేదు. సామాన్య పుచ్చుకొన్నా లాభము లేదు. నిరంతరము కడుపులో మెలగుచుండును. యుద్ధమునకు పూర్వ మేర్పరచుకొన్న నికరక అభిప్రాయముల కారణముండదు. ప్రైవేటువారు, గ్రీకువారు ఇట్లా చేయుట కంగీకరించిరి. ఇమాను:- అంగీకరించేమియు నులేదు. స్వతంత్రమునకు భంగము లేదు. నేను యుద్ధములను రావలసిన సామాన్య పుచ్చుకొనుట మూలకము. అయినచేమిలో అయిన దని మరలచెప్పటకు నిర్మముగ నుండిమి. వారిసేనకు, వారికాదలను నికరకతే యుండును. అందుకలన తుదముగల కంఠకించి కృత్రిమాండ కచ్చును. జర్మనీలోనూ, అట్రియాలోనూ నిర్వంధ నైతిక నేనకు తీసికేసితిమి. జర్మనీ తిరిగి నేనకు కయూచేసి కత్తికట్టెలో మట్టి మనము కా చుకో రల సినచ్చును. కావున నిర్వంధనైతిక నేనకు అంగీకరించుట లేదు. తుదముగల అంధే. మాకోకములోనూద నిర్వంధనక లేదు. మాకోకనిని వారికిని ఉండవలెదు.

యుద్ధాత్మకస్థితి.

అగాధా:- యుద్ధమునకు పూర్వమున్న స్థితియుండ కలేనని కోరుచుంటిమి.

అమాత్యుడు:- మీరుకనిగంతుకట్టుకట్టి ఒకటికరిస్తే అట్టికరిగకచ్చును. కొన్నిటిలో మీరు నిష్క్రములగును అంతమాత్రముచేర మానినేయక కనిపెయ్యదు. కాని ఇంతరకు మాకు చెప్పనేలేదు ఇట్లు చేయవలసి.

ఇమాను:- నిర్వంధనైతిక నేన తీసికేయకచ్చును. కాని ఇతరకేముల కంఠాయముల కన్ఫర్మేషన్ చేయదును. మియాభిప్రాయములు చేయుచుండినందుల నుల్లము స్వతంత్రగౌరవ తెల్లు దట్టుకు? అకర్తవ్యము తీసికేయవలయును.

తిన్నగ చెప్పండి

అమాత్యుడు:- మీరుగనుక తుదముగల కోకలను తిన్నగ చెప్పితిరా? వారికి వాలకతకారము చేసివారగుదురు. మీరుగనుక అర్థకవిషయములలోనూ, ఇతరవిషయములలోనూ చెప్పకలసింది చెప్పిలే చాలకుట లాభములందును. మాకు వారికోకలు స్వప్రముకాకలేను. కాని వికరసామి అంగీకార మపోయి అనిపిచులేదు ఇదివారులేదని చెప్పిలే ప్రయోజన ముండదు. ముందు గ నే అతను కోరెడి చెప్పిలేయకలేను. ప్రేమ స్వర్ణము విషయములలో ఒకట్టిదను వ్యూరచెప్పించాడు అతను నిష్క్రముగ. కాని తక్కిన సంకల్పముల నుండి చెప్పలేకపోయెను. కావున మీరుమాద కలిసి అరగి సామాన్యము చేసి చెప్పించుండి. ఇట్లుచేస్తే నేను సంపాదించెదను. కర్తవ్యముల విషయమై అకరేయమున ఏమి కో...నో స్వప్రముగ నాకు తెలియవలయును.

అగాధా:- అలాగే దుర్మతిను కామాదకరమును స్వతంత్రముగ నుండవలె ననియు నేను భారతవర్షములలోని మహాదుష్టముల కక్షముగ చెప్పించుంటిమి.

నోనాదలా:- ఉద్యుతిగ చెప్పిమాడదు యుద్ధకథ వారికి.

అమాత్యుడు:- తుదముగల కన్ఫర్మేషన్ చేయుటకు వారి కోకలను తెలుపును.

ఇమాను:- నేను మాకోకరకమునకు మా మిష్టములొకరిని చెప్పించుంటిమి.

అమాత్యుడు:- కర్తవ్యముల విషయమై నికరములు నాకు తెలిసి యుంటివెట్లును చూపును. అది మీరెట్లు ఎందులో భంగకరములలో తెలుపును. మీ అభిప్రాయము చెప్పితిరు. మీ రట్లు చేసిరి చాగుండును. మీరు మీందూకేరములకు చెప్పియున్నాడు.

మాకు కన్ఫర్మేషన్ మీరు తోచుకొని. మీమాటకు కన్ఫర్మేషన్ కలగును. వాకికలన నే నికరము తెలిసిరి గనుక మీరు చెప్పికోనుటకు సాధ్యమగుదు. కావున మీరు సంకల్పముల కయూచేసి సాధ్యమైనంతవరకు నాకు కంఠము. వికరసామి ఎత్తురు అంగీకారముండి తిగిచెప్పితిరా? నాకు తెలియదు. ఇమాను వాగ్వాదా వారు తమ సాధకచాధకములు చెప్పించుకొనినానా? వ్యవహారములనుగల, తెలుసు.

ఇమాను:- నేను కాలి సంకల్పముల నాగి మీరు సామాన్యమునాటికి కంఠము.

ఇంతటితో కావలెనను పూర్తియయ్యెను.

కాకినాడలో ది అఫీషియల్ డ్రమాటిక్ సొసైటీ, గుంటూరు.

28, 29, 28 వ తారీఖులలో వరుణగా బ్రహ్మశ్రీ తిరువతి వేంకటేశ్వర కవుల భారత వాలకములను ప్రదర్శింతురు

23-5-21 సోమవారము శ్రీకృష్ణ వాయుభారం

26-5-21 బుధవారము పాండవవిజయము

28-5-21 శనివారము అశ్వమేధం నుండి

“భీష్మనిర్యాణం” (4 అం) లేక “మరిక్ష్మంద్ర”

టిక్కెట్లు:- 2-0-0, 1-8-0, 1-0-0, 0-8-0

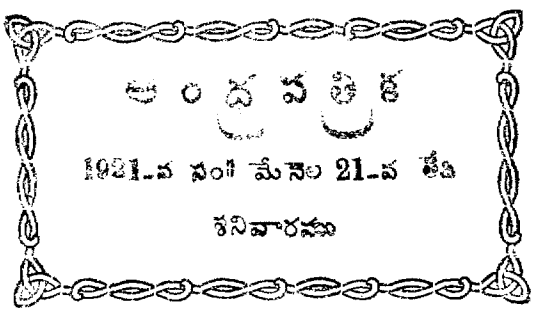
మేనేజింగు కమిటీ.

ముఖ్య గమనిం.

యోగ్యతావశ్రములు.

(8) కాకట్టునుండందు, దుర్గా సెషికోర మోహాలి నులెమాన్ ఉత్తర ఉపయోగించుచుంటిని. మంచి ఆకలిని కలిగించెను. నకాలమునకు ప్రకర్షియాయెను.

నెపాల్ } రాజాన వేంకట
12-4-15 } నరే జగ్ అన్ నెపాల్

ముడి బెట్టుట

ప్రిలు మాసారంభమున, కుంభకోణములో గలిగిన కలవరమునకును, సహాయనిరాకరణ వలంబులకును, తంజావూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు, కడు చమత్కారముగ సంబంధమును ముడిపెట్టి, పోలీసువారి చర్యను సమర్థించిరి. బండ్లవాండ్రు వైనను, హోటలు యజమానులవైనను, నెక్కుడు మ్యూనిసిపలు కన్నులు విధింపబడెను. తమ యసమృతి కనుబడుటకు, వారు ఏప్రిలు 1 తేదినండియ సమ్మెకట్టిరి. ఈ సమ్మె 5 తేది వరకు నిలిచి యుండెను. వీరలలో ముఖ్యులొకరిని, పోలీసువారు 3 తేదిన అరెస్టుజేయగా, ప్రజలుచేక పూరితులైరనియు, పోలీసువారు తుపాకులను ప్రేల్చుక ఒకరు చనిపోయిరనియు, ఆధురకు గాయములు తగిలిననియు, 'జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు ప్రభుత్వమువారికి దెలిపిరి. రాళ్లను రువ్వచో, తుపాకి గుండ్లను ప్రయోగింపవలయు నను సిద్ధాంతమునే, కుంభకోణపు పోలీసువారు ఆచరణలో పెట్టిరి. ఆసిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించి, పోలీసువారి చర్యను సమర్థించిన, నాజేపణ యుండనేరదు. అందుకు బదులుగ, నే సంబంధము లేని సహాయనిరాకరణముతో కుంభకోణ వ్యవహారమును ముడిపెట్టి, అధికారుల చర్యలకు, పైపూత పూయ నెంచుట, అసంబద్ధముగ దోచినను వింతజెంద నవసరము లేదు. అన్ని పాపములను నిరాకరణోద్యమమున కంటగట్టినచో, అందరి బాధ్యతలను తొలగి పోవును. అడిషనల్ డిప్టీ మేజిస్ట్రేటుగారు రొక రిపోర్టును తయారుజేసి, డిప్టీ మేజిస్ట్రేటుగారికి పంపిరి. వారి నాయకుని అరెస్టు జేసినపిమ్మట, పోలీసుస్టేషనునొద్దకు ప్రజలగుంపు ఒకటి వచ్చి భయపెట్టుట కారంభించె ననియు, తుపాకిమొనలతో బాడిచి గుంపును చెదరగొట్టుటకు పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు ప్రయత్నించెనుగాని లాభము లేక బోయెననియు, అంతట అల్లరులు ప్రజలునని తలచి బతకు తుపాకులను ప్రేల్చించె ననియు, అరిపోర్టు దొలుపుచున్నది.

ఇన్స్పెక్టరుగారింకను దయదలచిరిగాని లేని యెడల ప్రజలు చెడరిపోవువరకు కాల్పులను కుట కవకాశము గలదని, రిపోర్టులో గలదు. అప్పుడు మరియొక బలియన్ వాలానాగ్ విషాదము తటస్థించి యుండును. అడిషనల్ మేజిస్ట్రేటుగారు ఆసమయమునందున్నచో, ఎట్టి యుత్తరు విచ్చెడి వారో తెలియదుగాని, వారుగాని జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు గాని ఆసమయమున లేకుండుట మేలయ్యెను. సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు రాకముందే, పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు ప్రజలపై గాల్పుట యోగ్యముగనున్నదని, మేజిస్ట్రేటు లిరువురును అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఒక్క-విషయమును మాత్రము, చదువరులు పరికింపవలయును. అడిషనల్ మేజిస్ట్రేటుగారు, తమరిపోర్టులో నెక్కడను, కుంభకోణం సమ్మెదార్ల ప్రవర్తనమునకును, నిరాకరణోద్యమమునకును సంబంధము గలదని చెప్పియుండలేదు. వారు గావించిన విచారణలో నావిషయ మెక్కడను గనుపింపదు.

అందుచే జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు తమ రిపోర్టులో ముడిపెట్టిన సంబంధము, కేవలకల్పిత మనియు, పై యధికారులను భ్రమపెట్టుట కలుల గావించబడె ననియు, గ్రహింపవచ్చును. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు, సందర్భములను విచారించి, రిపోర్టు జేయవలయునని ప్రభుత్వమువారు దెలుపగ, దేహ మన్వస్థముగ నుండుటచే వారటుల గావించలేక, అడిషనల్ మేజిస్ట్రేటుగారి నందుకు నియమించిరి. కాని వారిరిపోర్టునకు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు పై మెరుగుల పెట్టి, ప్రభుత్వమువారికి దెలిపిరి. కుంభకోణమునందే గాక, ఇతర ప్రదేశములందును కన్నులను హెచ్చించినపుడు సమ్మెలు జరిగెనని, జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు రంగీకరించుచున్నారు. చెన్నపురిలో నిటీవలనే హోటలు యజమాను లొకడినము సమ్మెకట్టి యుండిరి. వారి సభలలో సహాయనిరాకరణ వలంబులు గూడ ప్రసంగించి యుండిరి.

కాని, నిరాకరణోద్యమ వలంబుల కుట్రచే, ని సమ్మెలు జరిగెనని ఎవరుచు చెప్పియుండలేదు. ఇటులనే, కార్మికు లీ నగరమున పలుమార్లు సమ్మె కట్టి యుండిరి. ఇది నిరాకరణోద్యమ ఫలితమని చెప్పట కెవరును సామాసింపలేదు. నిరాకరణోద్యమము జనింపకముందు, దేశమునందు పనివాండ్ర సమ్మెలు జరుగుచుండెను. అల్లరులు ప్రబలుచుండెను. పోలీసువారు తుపాకులను ప్రేల్చుటయు, జరుగుచుండెను. ఇట్టి సందర్భములలో, తప్పెవరదని నిష్పక్షపాతముగ విచారించి కనుగొనుట న్యాయముగాని, నిరాకరణోద్యమముపేరుచెప్పి, బాధ్యతను తొలగించుకొనుట న్యాయము గానేరదు. ఇంతకును, జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు చూపిన సంబంధమేమి? రామభద్ర ఒడయారు అనువారు సమ్మె దారులపక్షము వహించిరట. ఒడయారుగారు నిరాకరణవాదులట. అందుచే అల్లరులకు, నిరాకరణవాదుల ప్రోత్సాహమే కారణమై యుండునని జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు నిర్ధారణ జేసిరి. ఒడయారుగారు సమ్మెదారుల దౌర్జన్యపద్ధతుల నంగీకరింపలేదని, జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు రంగీకరించిరి. అటులయినచో, ఒడయారుగారు అల్లరులకు ప్రోత్సాహమొసగిరని తలచుట కేమియవకాశ ముండును? ప్రజలు అల్లరులకు పాల్పడుదురని అధికారులూహించియుండలేదని, మేజిస్ట్రేటుగారే దెలిపిరి. 3 తేదిన సమ్మె జరిగినపుడు, ప్రజలు దౌర్జన్యమునకు పాల్పడుదురని అధికారులు నమ్మలేదట. పరిస్థితులను గమనించిన, పోలీసువారు తొందరపడి రనియు, వారి చర్యను సమర్థించుటకు ఏలు లేదనియు, ఆ సంగతిని మరుగుపరుచుటకు, జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు నిరాకరణోద్యమమును పేరిడి రనియు, తలంపవలసినవచ్చుచున్నది. పీర్లపండుగకును, గోకులాష్టమికిని ఎంతసంబంధము గలదో, కుంభకోణపు వ్యవహారమునకును నిరాకరణోద్యమమునకును సంతియేసంబంధము గలదని గ్రహించుట భవ్యము.

కుంభకోణ కల్లోలము గూర్చి అతిశయోక్తులు ప్రచురింపబడుచున్న పని, జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు ప్రభుత్వమువారికి సూచించిరి. కొన్నిదినములు పురమునంద చౌబకము ప్రబలెనని, మెయిలు పత్రికా విలేఖకుడు వ్రాసెను. ఇది యసత్యమని, మేజిస్ట్రేటుగారు వాదించుచున్నారు. సమ్మె జరిగిన 1, 2 తేదులందు శాంతి కెట్టి భంగము కలుగలేదని వారు వ్రాసిరి. 3 తేదిన పోలీసువారు ముఖ్యుల నొకరిని అరెస్టు జేయక బోయినచో, ఎట్టిదుర్గతి వాటిల్లకుండెడి దనుట స్పష్టము. గుంపుల బారినుండి తప్పించుకొనుటకు, ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యులగు కే. శ్రీనివాసయ్యంగారు తమ మోటారుబండిని వెనుకకు త్రిప్పు

కొనవలసి వచ్చెనని, పత్రికలలో ప్రచురింపబడగ, ఈవార్తయందు సత్య మేమాత్రము లేదని వారు పత్రికలకు వ్రాసిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు, భయపెట్టుటకు దెలిపినవిషయములకు, మెయిలుపత్రికా విలేఖకుడు మరికొన్నింటిని చేర్చెను. రాజమాయి జయిలులో, ఇటీవల కొందరుదొంగలు పారిపోయి యుండగ, ఇదియు గాంధీయద్యమప్రభావ మేమీయని అధికారులు ప్రకటించిరి. అనధికార విచారణ సంఘమువా రీవిషయమై విచారించి, పోలీసువారి వలంబించిన దారుణచర్యలను ఖండించిరి. కుంభకోణము జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి రిపోర్టుపై ప్రభుత్వమువారి రెట్టియభిప్రాయ మిచ్చెదరో తెలియదుగాని, జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి యభిప్రాయముతో వారే కేసించిన నేకీభవింపవచ్చును. 3 వ తేదిన సబ్ డివిజనల్ మేజిస్ట్రేటు గారు కుంభకోణము నుండి వెడలిపోయిరనియు, సమ్మెవలన ఉపద్రవము వాటిల్లనని, వారు తలచియుండకబోవచ్చుననియు, 3 వ తేదినవరకు దుస్థితిచేకూరునని తలచుట కవకాశము లేదనియు, జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారే సూచించిరి. అట్టికరి, ఒకటి రెండవ తేదులలో లేనివిశేషము 3 వ తేదియందేమి గనుపించెను? పోలీసువారి వలంబించిన నిర్బంధచర్యలే, కల్లోలస్థితికి కారణ మయ్యెనని, ప్రభుత్వమువారు గ్రహింపగలుగుదురు. నిరాకరణోద్యమమును జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు రద్దుపెట్టినంతమాత్రమున నిజస్థితి దాగజాలదు.

ఆంధ్రదేశము: 144 శ్లోకము

బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక ఇటులవ్రాయుచున్నది.

"144 శ్లోకముకు, హిందూ దేశాధికారులు కనిపెట్టిన యుపయోగములు అనంతములుగ నున్నవి. ప్రేమయందుగాని, యుద్ధమునందుగాని, ఏ మార్గమయినను సరసమే యని చెప్పుదురు. నిరాకరణోద్యమముపై ధ్వజమెత్తుటకు, హిందూ దేశాధికార వర్గమువారు ఎట్టి సాధనముల నుపయోగించుటకును వెనుదీయ నక్కరలేదని నమ్ముచున్నటుల దోచు చున్నది. పరిపాలనాస్వభావము, న్యాయగ్రంథములలో గనుపించెడి శాసనములపై గాక, వానిని నిర్వహించెడి పరిపాలకుల మనోభావము ననుసరించి యుండునను సత్యము, అధికారులు నిర్బంధమునిమిత్తము శాసనములనుపయోగించుచున్న విధము బట్టి బాగుగ వెల్లడియగుచున్నది. ఇదివర కుపయోగించుచున్న నిర్బంధ శాసనముల నికమిద నుపయోగింపమని, అధికారుల హృదయములో గలిగిన మామూలు కనుబడుటకు, ప్రభుత్వసభ్యుడు వాగ్దానము జేసియుండెను. ఏ శాసనములను రద్దుజేయవలయునో దొలుపుట కొక విచారణసంఘము నేర్పరిచెను. ఈ స్వప్రధానమగు నిట్టినాటక మొకమూల నడుచుచున్నది. నేరొకమూల, క్రొత్త నిర్బంధమార్గములు నిర్మించబడుచున్నవి. 144, 107 శ్లోకములను ఎట్టి చెడు పనుల కొరకు వాడుచున్నారో, గమనింపవచ్చును. కాకినాడ జిల్లాలో సంపూర్ణ శాంతి ప్రబలియున్నది. కాని ఆంధ్రదేశములో గాంధీమహాత్ముని పర్యటనము గాంచిన విజయముజూచియు, ఆంధ్రులలో నిరాకరణోద్యమము పాచుకొనినవిధము జూచియు, అధికారు లోర్వజాలకబోయిరి ప్రజలను, భయభ్రాంతుల జేయుటకు వారు దలపెట్టిరి. శాసనబద్ధులను, శాంతివంతు లగు కాంగ్రెసు ప్రముఖులను, సామాన్య నేరస్థులవలె జామీను నీయవలయునని కోరిరి.....ఇట్టిచర్యను జరుపుచున్న మేజిస్ట్రేటుగారే, 144 వ శ్లోకమునంద, గాంధీ

మహాత్మునిపట్లమును రథోత్సవములందును, మర
సంబంధముగ నూరేగింపులందును తీసికొని పో
గూడ దని ఆజ్ఞాపించెను. గాంధీమహాత్ముని పట్ల
మును రథముపై నుంచినందుకై రాజమండ్రి
జాయింటు మేజిస్ట్రేట్ గారివద్ద, 16 మంది ప్రాసి
క్యూటు చేయబడిరి. గాంధీకన్నను, గాంధీపట్ల
మెక్కుడు భయంకరముగ నుండునా? సిమ్లాలో
రాజప్రతినిధియేగాంధీతో సంభాషించుచున్నాడు.
పాలకు లిట్టిచర్యల నవలంబించుటవలన, శాసన
ములపై ప్రజలకు గౌరవ మతిశయించునని గాని,
శాసనాధికారులపై నెక్కుడు ప్రేమ గలుగునని
గాని, రీడింగ్ ప్రభువు దలంచుచున్నాడా? న్యాయము
గౌరవమును మీరు సంతరించదలచినది ఈ
విధమున నేనా? రాజకీయవ్యవహారముల నిమి
త్తము, న్యాయము నీరీతిని భ్రష్టము గావించకుండ
రీడింగ్ ప్రభువు ఆటంకపరుప లేనియెడల, ప్రజల
విశ్వాసము నాతను చూరగొనుట దుర్లభము.”

మధ్య రాష్ట్రముల సమావేశము

జబ్బులుపురమునందలి వల జరిగిన యీ సమా
వేశమునకు, అధ్యక్షత వహించిన రాఘవేంద్ర
రావు గారు, ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానము మారి
స్వరాజ్య మేతెంచిన గాని, భారతవర్షమునకు
మోక్షము లేదని, నుడివియుండిరి. ఇందుల కనేక
కారణముల జూపిరి. ప్రజల న్యాయత్రేయ్య నడచి
వైచుటకు నిర్బంధవిధానమునే శరణ్యముగ గై
కొనునంతవరకు, ప్రభుత్వము ప్రజల ప్రేమను
బడయజాలదనియు, హిందూదేశమునందే గాక,
బర్మెండు, ఈజిప్టు, పాకీస్తాన్, సిలీను, మెసపొ
టేమియాలలో గూడ నిట్టి భావమే ప్రబలియున్న
దనియు, స్వరాజ్యమును వెంటనే స్థాపిం
చుట యావశ్యకమనియు, ఇందుకు నిరా
కరణమే సాధనమనియు, ఎన్నికల విషయ
మునను, బిరుదుల విసర్జనము విషయమునను,
మధ్యరాష్ట్రము లితరప్రదేశములకన్న ముందంజ
వైచె ననియు, మధ్యపానపీఠ బహిష్కారము
విషయమై ప్రజల ప్రయత్నము లెక్కుడు ఫల
ప్రద మయ్యెననియు, అధికారుల నిర్బంధములు
గూడ అతిశయించెననియు, అఖిలభారతకాంగ్రెసు
సంఘనిర్ణయముల నెల్లరును కొనసాగింపవలె
ననియు, మీరు విశదపరిచిరి. రాఘవేంద్రరావుగారి
యాజమాన్యమున, రాష్ట్రీయసమావేశము జయ
ప్రదముగ జరిగె నని, తంతివార్తల బట్టి కనుగొన
వచ్చును.

డొహ.

గాంధీ రీడింగ్ ప్రభువులకు జరిగిన సంభాష
ణము గూర్చి, ఇంగ్లీషు మెనుపత్రికలో ప్రచురింప
బడిన వృత్తాంతము డొహాజనిలేమై యుండునని,
దెలిపియుంటిమి. ఈ సంగతిని ఇండిపెండెంటు
పత్రికావిలేఖకుడు సిమ్లానుండి ఈ రీతిన దెలిపి
యుండెను. “ఇంగ్లీషు మెనుపత్రికలో గాంధీ రీడింగ్
ప్రభువుల సంభాషణ గూర్చి ప్రచురింపబడిన
వృత్తాంతమునందు, సత్య మెంతమాత్రము లేదు.
ఇంగ్లీషుమెను పత్రికా విలేఖకుడు తనయాహా
నుపయోగించెను. ఆధారరహితము లగు నిట్టి
ప్రచురణములవలన, ప్రజల మనములలో దురభి
ప్రాయము లుదయించుట కవకాశము గలదు.
గాంధీమహాత్ము డెప్పటివలెనే, వంజాబు, కిలా
ఫాల్, స్వరాజ్య సమస్యల గూర్చి మిగుల పట్టు
దలతో నున్నాడు.”

మారకపురము

యాసాయిమారకపురము రాను రాను తగ్గి
పోవుచున్నది. ఒక పిల్లింగు కి పెన్నీలకన్న గూడ
నిది తగ్గిపోయినది. ఇంకను, తగ్గిపోవచ్చునని వర్త

కులు భయపడుచున్నారు. ప్రస్తుత స్థితి ఇంకను
విషమముగాకుండుటకు, అధికారులు తగిన చర్యల
నవలంబింపవలయునని, టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా
పత్రికా విలేఖకుడు గోరుచున్నాడు. కాని, తమ
కేమార్గము గనుపించుటలేదని, హెయిలీ గారు
బడ్డెట్టు ఉపన్యాసమునం దిదివరకే దెలిపియుండిరి.
హెయిలీగారు ప్రస్తుతస్థితిని చక్క-బరువ గలుగు
దురని తోచదు. హిందూదేశమునకు గొప్ప
యనర్థము వాటిల్ల నున్నదని, టైముస్ విలేఖకుడు
వగచుచున్నాడు. వగచిన లాభ మేముండును?
ప్రజలకు కోశాధికారము చేహారి స్వరాజ్యము
సిద్ధింపనంతవరకు, వారికోర్కెలు నెరవేరు మా
ర్గము గనుపించదు.

హితవాక్యములు

ఆఫ్ఘన్ దండయాత్రవిషయమై లాలాలజవతి
రాయిగారు వందేమాతరము పత్రికలో వ్యాస
ముల సనేకములను వ్రాయుచున్నట్లు, తంతివార్త
లు దెలుపుచున్నవి. హిందువులును, మహమ్మదీ
యులును అన్యోన్యవిశ్వాసభావముతో మెలగ
వలయుననియు, స్వరాజ్యమనిన హిందూరాజ్యము
గాదని హిందువులు మహమ్మదీయులను నమ్మింప
వలయు ననియు, బ్రిటిషు పరిపాలనానంతరము
విదేశమహమ్మదీయ పాలనమును తా మాశింప
మని మహమ్మదీయులు హిందువులను నమ్మింప
వలయు ననియు, పరస్పరవిశ్వాస ముభయులలో
పెరిగిన గాని స్వరాజ్యము సిద్ధింపదనియు, లజ
రాయిగారు స్పష్టముగ దెలిపిరి.

త్యాగము

చిత్రరంజనదాసు గారు బోగ్రా గ్రామమునకు
వెడలి ప్రోత్సాహము గలిగింపగ, పదిమంది న్యాయ
వాదులు తమవృత్తిని విసర్జించి రనియు, వీరిలో
గవర్న మెంటు స్టేడరుగూడ నొకరు గలరనియు,
తెలియుచున్నది.

గంధి అభిప్రాయములు

హర్షియను, కంపెనీ

మే 18 న తేదీ ప్రకటితమైన యంగ్ల ఇండియా
పత్రిక కేసు మాకందెను. ఇందులోని గంధి అభిప్రాయము
లకు భారతములోనకు ప్రతిబింబించుచుంటిమి.

హర్షియను విషయమై నేనేమి చెప్పుటకుండుట చేత
శిలీని మిత్రులు కొందరు ఆక్షేపించిరి. సత్యగ్రాహ సాధన
విషయమై మాడ నెందుకు వ్రాసుటలేనని నురిపించి రను
చుండి. హర్షియను కేసులను లాభ చెడ్డచేయుచున్నాడని
న. నైమాత్తి నిజమే. న్యాయకాస్తాసంఘముగ నున్నది ఒక
కృతు జడ్జి అక్యామైక తీర్పు చెప్పవలసివచ్చుచుండును.
భారతమైన సంగతులనుబట్టి నిరాకరణమునకు మాడ
చెడ్డచేయవచ్చు చుండును. తేకములోని మాభ్య
విషయమై మాత్రమే నేను వ్రాయుచుండును. నేను
హర్షియను, సత్యగ్రాహ విషయమై వ్రాసిన వస్తువు
గవర్న మెంటువారి విచారణచేయుమని కోరుచును. కాకునీను
చెప్పనని వారిత్యాగము మానుడకు ప్రజలకు మాత్రమే వ్రా
యవలయును. హర్షియను తిరిగివచ్చుట నుంచికే వారిని అక్యా
మైక తీర్మానింప నిజమే. సత్యగ్రాహసాధనలు బుద్ధిమా
నులు. వారిబుద్ధిసంపద జ్ఞానమునకు చెక్కులేదు. ప్రజల
కోరికయొగవడవలెను. ఆ అష్టకన్యూనిట్లకోరికని నేను
భాగాయెనుచున్నాను. అతని నేను అందరితోచూచాను. అతడు
క్షయశాలి, తెలివితేటలు గలవాడు, బేకాభిమా. అతడు
నిష్టకాదును. నాకంటెయెక్కుగానే ఆరాకి తెలిసినది ప్రస్తుత
ప్రభుత్వములోని లోపములు. అతనికి భారతవర్షమునంద
గాధలేమి యున్నది గనుక బహిష్కారము విధించవలసివచ్చెను.
యొగ్గమైన ప్రభుత్వముకంటె అతడు గొప్పవదనముగా ఉండి
యుండెనాడు. నేను వారియభిప్రాయములను మాత్రమే
చుండిననిరాకరణము తయొట్టి యుండునామో హర్షియ
ను ఇండియాకు వచ్చియుండెనాడే. ఆ అన్నతన్యూనిట్లని క
దతివెట్టియుండెనాడే ఎంతోకాలముకొండల ఇక్కడు నిరాకర
ణము వారికర్హముననినది వారిని విడుదల చేయించాలనియున్న

వాడు వెంటనే నిరాకరణము సాధించవలెను. అనగాస్వరా
ప్రాప్తి. దానిలోభాగ ఇచ్చుట బహిష్కారములో నున్నవాని విష
యమై నహించుకొనవలెను. ఇంతేకాదు మహాత్మాదే భయము
లోనికి పోవుటకు వెంటిండుదడ. న్యాయమునకుగ
ప్రభుత్వము కండ్లయెదుట తప్పుచేసినచో వారు భయమునకు
వలసిందగుట.

ఆమార్గము లేమిటి?

నేను ఆసందేహములతో నుండి యీ విషయములను
(వాయుచుండిరి. కేసులకు (రైతులు) పండితైమ్మిత్తము
ఒకపత్రికనువేయించిరి. దానినికన్నేయాలాను. నేను ఏదానిలో
స్వరాజ్యము తెచ్చితిరుదునని అందులో వ్రాసిరి. అందులో
ఆక్షేపణకరమైనదేలేదు. అక్షేపణము కలిగించుచున్నది పాటి
నకకాంతిత్తులై యుండదని రైతుల నందులో కోరిరి. మీని
సంతకెట్లక అయిదుగురిని బహిష్కారములో నేసిరి. ఆ పత్రికలు
రాజద్రోహకరములని మేజిస్ట్రేటు నిర్ణయించెను. వారిని వంద
రెట్లవద్దని కోరాడు. అతడు వారు పూర్తిచేర్చు తిక్కక బంధి
భానాకే పోయిరి. ఇది యొక్కమార్గమైక కన్పిదము.

గంధి హింసలకు కలుకొనవద్దని అలహాబాదు సీన్రీట్
కలెక్టరు గవర్న మెంటు నాకరులను కోరెను. గంధిహింసలలో
ద్రోహములేదు. అది లేదెకగను ను దరమగ నున్నది. వారిని
గవర్న మెంటునాకరుల అందరకు భరింపవలెను. అట్లు హింస
వెట్టికొంటే వారిలోనుండి తీసి పారవేయవలెను. బహిష్కా
రాలో నేనీవానాకరమైనది. గవర్న మెంటునాకరులలో కొం
డరు మరీ భాందములు ఇండ్లలో రాకుములు వెకిలే
వట్టుబెండరిన మాడ కొందరి నూరిపోయెను చుండిరి. రాట
ము రాజద్రోహకర యని నిర్ణయించినచో వారిని ఇండ్లలో
వెట్టి నూలుకడికి భయమునకు పోవుట యొక్కమైకమని యాడు
ను. భయమునకు పోవుటకు మరీయొక ముందీయర్గ చేర్చుట.

జమీందారులు రైతులు

సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వమునకు కొంతక
దును వాటిపోవుట ప్రజలకు భయపెట్టుచున్నాడు. ఇక
రైతులకోర్కె అధికారము వచ్చినది. వాడుక తిప్పుగ
దానిని వినియోగించుకొనుట. తదు. ఎన్నో జమీందారులలో
వాడుక మకట్టునట్లుకుల సత్కరించుచుండునది. వాడు ఇకను
లట్లు చేయవచ్చువస్తువు వారిని తొందరపరుచుచున్నట్లు. జమీ
ందారుల పొదుకు చాటి వాడు వాడుకనుగ క్రమక్రియ
చున్నాడు. జమీందారులతోచాటి, ముగరి నీక దొరకడంద
చేయించుండిరి.

వచ్చునాడకట్టుటలేదట. రైతులయొక్క యువనదని రాకకను
యనిన త్యాగకరము. కాని అది నిరాకరణమునకు యంత
వృత్తి. దీనికివారి సంబంధమేలేదు. తరువాత వచ్చినవస్తువు
వారు గవర్న మెంటుకు నున్నతీర్మానము చెప్పటకు బంకము
కాని జమీందారులకు వచ్చుచెల్లవందలేయుటకు మన తొక్క
దుకు సంకల్పించియుండలేదు. మన కార్యపుటిను రయితు
లకు బాగులేక వారిని జమీందారులకు గలసంబంధమును
జలవకచలయము. జమీందారులకు వాడుక ఏర్పడుచుకొనిన
మరతులకు వారు మన్నించుకలయము. మరతులు బాగుండ
నవస్తువు మంత్రిగ మార్పుచుకొనలేనేగాని దానుబంతున దిగ
కూడదు. జమీందారులలో నుండిగ సంప్రదించుకొనలేదు. మన
ముగవర్న మెంటు తొక్కములేకంద వ్యవహారములు ముక్కు
రించుకొనలేదు. అది మాభ్యమైకవస్తువు మనకు పొలవాస్తా క
కలగును.

క్రమరీతిగా

మనకు వచ్చునామో సంకల్పమునకీ స్థితికన్నెక్కు. రైతుల
మకులలో ప్రజలకు నేమకరారము చేసి గోలచేయవలెను రహ
వారిసంఘముకు ఇప్పుడి కలుగుచున్నది. ఇకనే నేను నన్ను
మెచ్చుకొన్నాచారే ఆరకవారము వచ్చుచుండును మొదటిదినము.
నేను అలహాబాదుకు పోవుచుండ ఒకడు నాతోచూడ ప్రయా
ణముచేసిరి. స్త్రీమకుట్టు బసం నున్నదెను. పాప మేదము
అవోడితొక్కిడితో కడకు కామరీక ఫలవారము కొనుక్కొ
నేసెనాయెను. పాప మేదనికి కన్నముగ నుండవచ్చును. నేను
తిరిగిపోవుచున్నప్పుడు కామరీకస్త్రీమకుట్టువెట్టికొనుకొంటి
న. నాకు కేలు చేసికొనుచు నేన్నుబు దివగ్గంపడెనుమనని
వరుచుండెరి. క్రతివారికి వాడు అపొన్నము కలిగించుచుండిరి.
దివరమైన గోల వారి వెట్టికొంటిబూలుకడి నాయెకలు మా
కొన్నవెట్టికొంటి. కాని కేలు వెట్టికొంటి చెయ్యకక పోయిరి.
నన్ను గనినప్పుడు దగ్గర నిలబడి కన్న ముచ్చునది. కాని
నేను వానినూలుకడి మాత్రముచూచితిమిండి కడలలేదు. కేలు
యనిలే వచ్చుకడకును నని చెప్పితిని.

మండునప్పైలేక యిదిగో అరిగి గోలయ్యెను. తిన్న నీలైత్రము లేక, కట్టుబాటులేక గోలయ్యెను. కావున నీలైత్రము లేక బిచ్చపరచు నమము మాగిందెనెప్పుడును. రహదారిపర ము న గ నా ఖర్చు మా గ ను న్న వో ఇబ్బందిగ నున్నవో మనము చూడవలెను. ఇక బిచ్చము రావలసి యున్నవో గంభీరేయి యున్నను లేకలదు మున్ను బిచ్చమును పొందకుండుటకు చేసి దీరవలెను. బిచ్చ విశేషముగ బిచ్చపరచుట కాంతముగనుండి తొడి త్రొక్కినది కాదును ఇట్లు చేసికోవలయును. ఇందుకు చాలంటియు కావలయును. క్రమబద్ధముగా నుండ నిగ్రహమువలెను. ఒకటి రెండు రోజులలో బిచ్చిలేక కార్యముండలేదు. ఇది త్వరలోనే వచ్చును. క్రమ విట్లు వుండలేదు అట్లు వుండలేదుని చెప్పినవట్లు కాగానే జరిగెను. ఇట్టి కష్టము మనవరము. అది లేకపోతే ఎప్పుడు ముప్పుకలదునో తెలియదు. వచ్చు తిశారకు కలగలేదు. క్రమము ముగియవలెననిక అట్టిది తలపెట్టింకలేదు. కాని తలపెట్టిన సంస్కారము కలిగింపించునో ఎంతయని బిచ్చపరచు నురక్షితముగ నుండును. మనము అనేక ముతో విందులు ద్రోక్కబాటు.

సిక్కు మతము

సిక్కులను బట్టికల ఒక తీర్మానమును ఏర్పరచు కొనిరి. సిక్కుల తరఫున నుండునగు. వాటియ నతాక ములో నారంగుమీద నుండవలెనని నాడకొరిరి. తక్కినవరంగు లన్నిటిని తెల్లవారిమీద చేసి యుండినది వీరు మరచియుంటిరి. మనము లేనిపోని అసంగతము అభిమానము తెట్టుకొనకకర లేదు. వీరియందు మనమధ్యదీయులు నిర్మలక నుండి యున్నారనిగాని కాదనదు ఇదివరకు మారముగ నున్నందు లెవకు వారికి మిశ్రమ లేకపోతే వాటియనాంధ చరితా క్షమాచారుగనకను వారి కుకలమైన రెండుగండులను చేసితిమి. సిక్కులకును వీరియందును ఇదివర తెన్నుడును నిజాదలేనే లేదు. సిక్కులకు క్రైస్తవులకు రంగుండవలసినప్పుడు ఇక పోలికలేక, క్రైస్తవులకు, బ్రాహ్మణులకు మత్ర ముండవలెనదు. సిక్కులకు నాడు తాము తెలిసిన యంగములో అనింతగృహము గ్రహించవలెనది.

వాటియనతాకములో మార్పులను నుండునయ నాడ ఉత్తరమును కట్టుకట్టుక కచ్చివడుచున్నది. వాని వానిలో విశేషాంశము మృత్యుము కలిపించును. తరతరము ముచ్చటగ లేనదికొంతకు. మరొకప్పుడు ముచ్చటలు కలువలవలసి కొండకు ప్రాసరి. వారు ముఖ్యముగా మరచిపోయిరి. తరతరము మీద మరచిపోయియును చేయవలెనదు. కాళ్ళతరముగ మన లను బంధించిపోయి నుండవలెను. మనము చాలము తెచ్చుకు వదిలిపెట్టితిమో మనస్వతంత్ర ముచ్చటపోయిన వని చాల ముంది అభిప్రాయములను యున్నాడు. మనము నిద్రోబట్టుకు పారచేసి నుండునది అట్లు చేసికొని కట్టుకొనవలె మన పూర్వపురము తిరిగివచ్చునని నాడు నమ్ముచున్నాడు. కావున రాట్టుమున తరతరము సంబంధము చేసితిమి.

విలేఖరులకు

నాంధ్రదేశం అర్ధముపైకి గ్రామములు వంతుడు కాని క్రతుర్వర్తర మింతగోపావలనన నేన మర్యాద చూడవలెనని యెందురులేనా? నాక కచ్చిన తెలిగ్రామముల అంశ్య ముచేయునని అమాన్యుచారాదులలో తెలిగ్రామము లభిము కాకి రాభిదుకచ్చిట్లు తోయను. వారిట్టి కలంకములు కలి గించుటకు అభివార మున్నది. గవర్నమెంటువారి కర్తవ్య ములోనున్న కాఖలలో క్రైస్తవులు లేకందెననే మనము త్వర మానిండు కొ తె కానువున నాకు తంతివార్తలు వంతుకు దబ్బుకు త్వరకు చెయ్యవలెనని నేను కోలుచుంటిని.

ఉపాధ్యక్షా ఉత్తరములు ప్రాసేనే కాలును. నాడు నామెత్తరములను నాడ తిన్నగ ఇచ్చేవరకు ఉత్తరముల ద్వారా సంకలులను క్రమము తెలుపుకొ వచ్చును.

Xంధి.

కడకల్లాసిగవలెను. తెలుగు, గాడ్లపల్లి గ్రామమున ను. రా. రా. శ్రీ. కో. వెంకటసుబ్బారావునకు గారి యా బహుశ్రమ క్రింద నుం గ విలకృతులక్రింద వోక బహిరంగ విధిమాతేనామెము. అనిభావోక్తులు. వం గ నామె మనాడు ఉత్తరము గాడ్లపల్లి ప్రితులగుండియు, మనము వధులగుండియు, కిలాఫతు నమస్వల గురించియు, క్రతురము భారతీయులను మామృతీయులకర్తవ్యముల గురించియు విజ్ఞులముగా గంధి రవాగాడ్లలో నుకన్యసింపిరి

అనహయోద్యమము

రాజమాయి అల్లరులు

కాంగ్రెసు సంఘము విచారణ

కాంగ్రెస్ పార్టీయ ను కాంగ్రెసు సంఘముకర్తవ్యది. తే. లా వీరీ నారణ మరెండుగురును విచారణ నువీరి. తులూకీ గుండు తగిలివలెనని యింతకును చాలమందిని నాడు విచారణచేసి నితే దికమును ప్రకటించిరి. తేలేయిరి గ్రామమునంద 800 మంది ఖయిదీలు రాజమాయిలోను కనకల మోనానగంటికి పోవుచున్న ముగ బంతులువీరి. వారి నెనుకనే జిల్లాబడ్డి గ్రామముగాదను 18 మంది కనిపెట్టియెలును వచ్చుచుంటిరి. కరణ ప్రాంతలో పోలీసువారు తుపాకులను కాల్చిరి. ఖయిదీలులో యిద్దరు చనిపో యిరి. సాయం కాలు మా 7 గంటలకు ఖయిదీలు మోనానగంటికివెరి. వారాలోకొంతనే పుండి బయలుదేరిరి. అర్ధరాత్రివేర 200 మంది పోలీసు అభ్యంతరంతో ఒకటా క్కాయుడు పోలీసునూకర్తవ్యంబు మోనానగంటికి వచ్చును. అచట క్రైతీతవ్యులను కనబడలేదు. అచట తెచ్చిరి నెవట్టుకొనలేదు. పోలీసువారు పోనానగంటికి వెళ్లిరి. అక్కడోబాటులో వనిచేయువారు 18 గురు మాత్రము యింటిలో నుండికొనిరి. వారు తేవవచ్చునంతలో పోలీసువారు వారిపైని తుపాకులను కాల్చిరి. మాత్రంలో ముగ్గురి గాయములు కలిగెను గ్రామముల ను 7 గురుని పోలీసువారు తట్టుకొని 9 గంటలకుపు ఎండలో నిలువజెట్టిరి. సిక్కులు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు అయిదాడుగుని కడలి అనుకు. పోనానగంటిలోని ముగలియోమెం పోలీసువారు క మనింపిరిని చాలమంది పోయిలు వెప్పిరి. పోలీసువారిని బంది పోలువొంగల నుకొని గ్రామముల పోనానగంటికి రావోక పోలీసువారు వారిని కలిపిరి. గ్రామములలో యిద్దరు కలి లో నుకి యిదిపోక క్రయిత్తింక పోలీసువారు తుపాకులు కాల్చిరి. గాయములు కలిగిన వారిని పోలీసువారు రెమియను నచోయను చేయలేదు. గాయములు కలిగిన వారిలో మొ క మునై వ్య కా ల లో చని పో యె ను. కాన వీరినినూర్చి కలియగు విచారణ చేయుట అవసరము. పో లీసువారు మొదట గ్రామములో నాకలు చేయవలెదనే నిరప రాధులగు గ్రామములపై తుపాకులను కాల్చిరి. పోలీసువారు దెబ్బతెగిందా కచ్చియు బడుగవలసిగ పోయింకయను బడుగువరకున తాము పోలీసువారుచని చెప్పరైరి. అని సంఘ మునాడు వివరించిరి.

పండిర సుందరలాలు గారి కేసు.

కార్తాలో నీ కేసు విచారణనగిరినది. చాలమంది ప్రజలు కోర్టువద్దచేరి. మందలూగా రేసియును వారి చలేదు కార్తాలో (హింగను గాటు) రెండుగుల వరకును నభలు బడుగరా దని తీర్మానించిరి.

అసాము లోటలవనివాండు

వీరికి దొరతనమునాడు భవనవోయము చేయవలెనని విడిను చంద్రపాటునాడు నుడిసిరి. వీరిని బనసామాన్యమున కంతకును నర్తించునెనవో దొరతనమునాటి క్షయభారమధిగ మును. తేలేయన కలవరమును కలిగించుటకే గాక అందు కలవ కలంకు నచ్చుమున లొంగించుటకునూడ తాము నమరుల మని అనహయోద్యమలిప్తుని శస్త్రవ్రతకవలెనని యిండియను దెయిలి తెలిగ్రామకర్తలేక ప్రాసరినది.

బోగోన్యామవాదులు

ఉత్తరంబన కానుగారు బోగోనూ తెల్లినందున అచటి న్యాయవాదులలో ప్రభుభుంకునాడు 10 మంది కృత్తి మాని చేసిరి.

చాకలివారిసభ

నకల భారతరవకుమారసభ అంశావారులో జరిగినది. అనహయోద్యమమునాడు రానియ్యలేదు. క్రతుర్వ్యకముల ములను తీర్మానము జరిగెను:

రాజమండ్రినాయకుల కేసు

ఈ కేసు 27 క తేదీని రాజగంగరములో విచారణ చేయ బడును గాని కాకినాడలో విచారణ బడుగ వని తంతివార్త నిచ్చిరి.

కాకినాడ కేసులు

చాకలి రాజసోమయాలు గారు కాకినాడనుండి మాట్టు ప్రాయమున్నాడు. ఈనెల 14 క తేదీని కాకి నాడలో జిల్లా మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో జరిగిన యంగిముల నిమయమే నేను కొన్ని సంకలు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారిలో తెప్పి యుట్టులు అంధకర్తలేక ప్రయోగించుదైరి.

శ్రీ మమున సాంబముగ్గిగారు నహయోద్యమరలో క్షయములందెలుగాన తమ తరపున న్యాయవాదిని రోప్పాటు కునుకోలేదని మాత్రము నేను తెలిసియుంటిరి. సాంబులను గ్రామకలయ కలయోతేవనే మొదలయిన యింతర సంకలు తేయను నేను తెచ్చుతను.

కమలాగారికేసు

కొల్లికోటలో కమలాఅనుననడు వల్లెవారిడను బల వంతవెట్టి భిలాభునిధికి భవము క్రతివారమునకు బహుశ చేయుచున్నాడని కా మో ద రం అను జెల్లె వాడు తెప్పి వ ని ని ని క ము అ అ వల్లె వా ని ని తి ట్టికొట్టెదనని బెదుంపిసట్లా వల్లెవాడుకేనుచే నెను. విచారణ జరుగుచున్నది.

తేయూకులలోటలవనివాండు.

అంధూనుగారు తరివాండ్రోయకన్యకగూర్చి కత్తికల జిల్లాప్రాసరి. వైమాతేస్తవనుయొద్ద 19 క తేదీని చేనుచావనా రిడరవర్తకుగ్గరముగానున్నది. వాడు అసామునుండివచ్చి. తే కనైవంతరకు నేను నేవచేయగోరుచున్నాను వి. వి నై త్వక మొట్టమొదటయమిన వనిచేయును 20 క తేదీ వుదయమున 6 గంటలకు నైమాతీస్తవను చేడిక వై ను ర కా కన్య యం దు న ప్పి క ల రా వ్యాధి పిడికులను మాత్రం నిర్దరి నేను చూపిని. వాడు 19 క తేదీ రాత్రి 12 గంటలనుండి అచట నెట్టి నహయమును లేకుండ పడి యున్నాడు. తున్నవనుకు వంతులొకటి ప్రజలు క్రతిపూటకు వచ్చుచుండురు. వారి వ్యాధి సోకుట బహు నులభము. ఇంకోకడు తిండిలేక కృత్తి అనసాన దళియం దుండును. వానినోట గంటపోసిన వాడు మింగలేక పోయెను 19-వ తేదీ రాత్రి అచటనే కలరావలన మరయిద్దరు చనిపో యిరి. జిల్లాటు లే కం దా కచ్చి రని 200 మం ది న పోలీసువారు తట్టుకొనగా అసాముకు నేక ప్రాతిపది వారిని రైలులో వంపించిరి. నేను అసాముకట్టుకుకు నుండి కలక త్రా నై త్వ వైద్యకాఖోద్యోగులతో ముచ్చటింక గోరెనను. నేను 27 క తేదీకి బయలుదేరి గోలాండ్లోక తెల్ల అటనుండి చాందపూత కరిగంజి నిలవాటులకే న్యాయముగా నహయ ము చెయగోరెదనని అంధూనుగారు ప్రాసరి.

ప్రేమానందస్వామి కేసు

ఈ కేసులో 20 క తేదీ కంమూడు ఫిఫుకోర్టులో అటలు వాఖలుచేసిరి.

మద్యనిషేధము కేసు

ప్రాకాలో దురాణములవద్ద నిలతి ప్రానుకోరును మరలించావోలో అమీనచం వకు నతను ఒక పోక్కాయుని తరివారి కేతులోని సారానీపాన పొలింపెనని కేసుచేసిరి. తనయుడైకను మద్యపాన నివారణముగాని మద్యపానా కత్తి కాదని అతడు వాదించెను. ర దూపాములు బాల్కనాకేయ బడెను. వానిని భిలాభుకు సంఘముచా రిచ్చిచేసిరి. అచట వీరిన క్రమము తెచ్చుకొగా వేదపోసింపిరి.

ఈ నెల 24 క తారీఖున శ్రీ ముత నాడివల్లె వారి నర్వోత్తరవాపునాడు అర్వకొందరు వాటియ క్రవారము ముగ్రామమువారి యాహ్వనమున విచ్చేయుదురు. ఇచ్చట రెండురోజు లుకన్యకముల నిచ్చి వేరోగమున బడుగు తెన్ను విలక్షిత రథోత్సవమునకు వెళ్లెనదు. అచ్చట మావ నభల అరుక క్రతుర్వయలు నలవబడినది.

అన కల్లికాలాకా వెంకటాశ్ర గ్రామంలో నుమారు రెండు నెల మంది రీతలకు మట్టుపట్టుల వదిపాడు గ్రామ ములనుండి రప్పించి. మ హా రా శ్రీ రావూటి అశ్వలకాయు దుగాడు సంకృతీగా భోజనమిడిరి.

అనకాపల్లి పురకాంగనప్రచారము:— దుర్గాముల పార్వసాంధ్యకర్మగారు కొందరు మిత్రులును కలసి ఈనెల 16 తేదీనుండియు ఇంటింటికి వెళ్లి కాంగ్రెస్ సంఘములో వేచ్చు న్నాడు. ఇప్పటి మార్గము చేరిరి. రాట్టుములు మగ్గుములు ప్రో త్సహించుట అనేకలయంద్రలో వనిచేయుచున్నది.

రాజుడెడుడు:— భీమవరం వాటియ సాతకాలలోపా ధ్యాయములో ముఖ్యులు రొందలు కాంగ్రెసు క్రవారము గానించుటకు వాటియవారలకు భవము నేకరించుటకు గ్రామసంఘముల కేయము ఈ నెల 15 క తేదీని రాజు డెడుడునెచ్చిని వాటిరాత్రి 9 గంటలకు బహిరంగసభ జను చుబడెను. అదేనిరానిరానాగారు అంగ్లేయతరపాలననుండలి తోకములను వర్ణించిరి. 11 నభ గంటలకు బయలుదేలుభ్యానము లతో ముగిసెను.

కడకమండలములో చేరిన అనువారివల్లె గ్రామమున 60 మంది క్షయ్యులలో గ్రామసంఘమును పాపించితిమియేయూర అహారాత్రము వుండు 120 రాట్టుములపై శ్రీమునామ వడ దుచున్నాడు. మద్యపానము కేయవారల ముందుకై క దొర కను.

జిల్లా యందులి నాగీరుముఖముందు నుంచుకొని తానొక
కర్మనది, క్రిమతి పాణి కా కనకమ్మ నారు సిద్ధూతి నూదుడు
మొదలును గ్రామములు చేట్టు (వర్కొలకు వెల్లి శ్రీల నధు
గానించుచు రాకుములు నూర్చియు స్వరాజ్యమును నూర్చియు
వనోభము గానించుచున్నాడు, నిజాంపరికా వరీక్షముందు
స్వర్ణ ప్రకముల బొందిక క్రిమతి సామూర రాజకర్మతమ్మ నారు
జిల్లా కాలగతి కమిటీ కారి చేత ప్రచారమునకై నియమిత
బడి శ్రీయందును నూరక కనోభమును గానించుచున్నాడు
నూదుడు కేను ఉండర్పమున మోకోస్తూరారు లిగసారి కర్మ
రచి కొనినరాజాను మరల కాఖుల చేయించుకొన వచ్చునా
యెను నిమయము నిర్ధారణ చేయివరకు ఆసలు విచారణని
అప్పుడు చేసినారు నూదుడుకం దున్నానాను దిగదినమువరకు
పెనుగుచున్నది. 5 గురు ముద్దాయాలు జామీనుచుకుంటూనే
యొక్కాడు, ఉత్సాహులూరితులై యున్నాడు. సెల్లూరి కమ్మ
మున (పరిసారము కాలుగు వీధి ఉత్సాహములు జరుగు
చున్నది. — కన్నెలకంటి రామకర్మ లిక్కవరకు రామిరెడ్డి
జిల్లాసంఘ కార్యదర్శి.

Mysore Government.

Communal Representation.

A Government Order.

(ASSOCIATED PRESS)

BANGALORE, May 19.

A Mysore Government Order says:—

The question of the adequate representation of all communities in the State in the public service has been engaging the attention of Government for sometime. Various instructions have been issued from time to time in regard to recruitment and the grant of certain concessions for candidates for public service belonging to backward communities. Government felt in 1918 that the time had arrived for a comprehensive review of the situation and for taking more definite measures for the increased representation of backward communities consistently with the maintenance of the required standard of efficiency in the service. A Committee was accordingly appointed for this purpose in August of that year with Sir Leslie C. Miller Kt., as President to consider (i) Changes needed, if any, in the existing rules of recruitment to the public service, (ii) special facilities to encourage higher and professional education among members of the backward communities, (iii) Any other special measures which may be taken to increase the representation of the backward communities in the public service without materially affecting efficiency due regard being paid also to the general good accruing to the State by a wider diffusion of education and a feeling of increased status which it is expected will thereby be produced in the backward communities.

The Committee's report was received in July 1919 and the opinions of the Heads of Departments on the report have since been received.

Concessions to Backward Communities.

Government considered it necessary in the public interest that an endeavour should be made to arrive at a definite standard of representation of the backward communities in the public service provided qualified candidates are available. They are at present of opinion that the proportion of the members of backward communities in all headquarters and district offices of all departments should be gradually raised to 50 per cent of the total strength (exclusive of those in inferior service) within seven years. It has been suggested that if qualified candidates belonging to backward communities are not available duly qualified candidates belonging to those communities should be imported proportion for employment in the state so that the prescribed may be reached in any case.

Government consider it unnecessary that the term "backward communities" should be rigidly defined for the purposes of this order. The term should be understood as including all communities other than Brahmins, who are not now adequately represented in the public service.

In order to secure the result referred to above it will be a standing instruction to every officer authorised to make appointments to the public service, and to any special agency constituted in pursuance of this order, to give preference to a candidate of a backward community in making an initial appointment so long as the former possesses the prescribed minimum qualification even though he may be less qualified than other candidates.

In order to enable backward communities to take advantage of the opportunities now afforded it is necessary that they should be given certain further facilities both in regard to education and the rules of recruitment. The Committee have made certain recommendations in regard to educational opportunities.

In regard to the rules of recruitment the following facilities will be afforded in furtherance of the policy declared above:—(i) The Maximum age for entry into service which is now 25 years, will be raised to 28 in the case of candidates of backward communities. (ii) It has been represented by the Committee that the minimum qualifications, educational and departmental, now required of officials are unduly high and that they may well be revised and lowered, having in view the character and nature of the services required in each department. Government accept the view that the rules in this behalf require fresh scrutiny and revision and are accordingly pleased to direct that such revision be undertaken forthwith.

(iii) The Clerkship Examination rules will also be revised in the light of the foregoing instructions.

Government feel that in order to achieve the required progress within the prescribed period special arrangements are necessary to ensure that all qualified candidates belonging to backward communities and desirous of entering public service should secure appointments without undue delay. A central agency is also required for registering all applications for appointment and putting applicants in touch with the offices where vacancies exist or occur from time to time. They are accordingly pleased to direct that a Central Recruitment Board be constituted for this purpose in association with the Efficiency Audit Branch of the Chief Secretariat.

All-India Dhoby Conference.

ALLAHABAD, May 20.

Details received of the All-India Dhobys Conference show that instead of the expected non-co-operation resolutions those expressing loyalty to Government and urging establishment of schools were passed. Non-co-operators were not allowed to take part in the meeting.

Coonoor News.

COONOOR, May 19.

The opening session of the South Indian Missionary Conference took place at the Stanes School, Coonoor, on Thursday the 19th instant the Rev. A. Marsh of the Baptist Mission presiding. The Rev. J. Gulliford read the report of the South Indian Missionary Association for 1920-21 and the report of the Madras Missionary Educational Council.

The Rev. J. Hatch of Salem introduced the Madras Temperance Bill proposed by Mr. Ramachandra Rao to be moved at the next meeting of the Madras Legislative Council.

The Afghan Mission.

Details Still to be Kept in Secret.

Governments Communiqué.

(ASSOCIATED PRESS)

SIMLA, May 20.

The following Communiqué has been issued:—The Government of India are sensible of a growing desire on the part of the public for information regarding the progress of the negotiations between Sir Henry Dobbs Mission and the Afghan Government. They would be very glad were it in their power to satisfy that desire, but apart from other considerations, they could obviously not do so at this stage without the full and formal concurrence of the Afghan Government. It is desirable however to remove certain misconception and contradict certain misstatements on the subject that have recently crept into the press. In one quarter, for instance it has been suggested that the Kabul mission has been thrust upon the Amir against his will. Nothing could be further from the truth. As stated in the Communiqué which was issued nearly a month before the mission crossed the frontier, Sir Henry Dobbs was sent to Kabul in response to a definite and most friendly invitation from the Amir for the despatch of a British mission to Kabul for the conclusion of a treaty. It has been suggested again that the mission must be in some danger unless it is safeguarded by a military escort of considerable strength. There is no military escort attached to the mission and there was none attached to the mission which proceeded under Mr. Louis Dane to conclude a treaty with the late Amir. Indeed the suggestions rest on an entire misapprehension of the conditions in which treaties are negotiated between two countries. The safety of a mission in a foreign country is a responsibility that devolves on the ruler who invites its presence. Widespread publicity again has been given in the press to what is described as the terms proposed by the Afghan Government for a treaty. The description as a whole is wide of the mark. Were it possible to divulge the results hitherto reached in the negotiations without detriment to public interest and without violating and betraying the confidence of the Afghan Government the Government of India would be only too ready to do so, but of the actual object of the mission there is nothing further to divulge than the fact that it is simply and solely to explore, at the Amir's express invitation, all possible avenues for concluding a treaty of friendship with Afghanistan which will be conducive to the honour and the lasting interests of both the countries. The prolongation of the negotiations has naturally aroused some impatience in the public. It was not wholly unexpected by the Government of India. The negotiations of the Dane mission with his late lamented Majesty Amir Habibulla lasted 3½ months. They were conducted after a period of prolonged friendship unbroken by any serious misunderstanding between the two Governments. They culminated in a treaty under which the treaty with Amir Abdur Rahman was simply reaffirmed. The conditions of day are very different. The problem is much more complex. In this fact alone lies in part the explanation of the protracted and delicate character of the present negotiations, but the public may rest assured that the Government of India will take them fully into their confidence as soon as the negotiations have reached a stage at which they can properly do so.

Burma News.

Railway Strike.

RANGOON, May 20.

Replying to a telegram from Mr. Patel, the Railway strikers' advocate, requesting personal intervention as negotiations were dropped by the Railway authorities, the Lieutenant Governor said:—It is understood that since the telegram despatched mediation by a third party between the men and the Railway authorities is in progress. Also the return of the permanent Agent is a new factor. His Honour hopes that an agreement may be reached between the parties without any need for his intervention.

The Rangoon Trades Association has arranged with the B. I. Coy. to run a steamer from Rangoon to Moulmein in carrying freight held up owing to the Railway strike. She will sail for Moulmein to-morrow.

The Rangoon Buildings Committee has referred back as unacceptable in the present form the plans for a six storey building fronting Merchant Street and two side streets.

Trial of Ottama.

The trial of Ottama is again deferred to the 30th May to suit the convenience of the defence counsel, who desires to attend the National Education Conference on the 24th and following days.

Elections.

The date for the completion of the election to the Legislative Assembly has been postponed to the 3rd September, thus allowing a new electoral roll greatly enlarged in number to be prepared. The Burmese organisations demand that previous non-participation resolutions regarding election be still respected.

Twenty-three men were injured by an accident at Dalla Dockyard belonging to the Irrawaddy Flotilla Company. The iron frame roof of the flat on which the men were working collapsed. Two men are detained in hospital with serious injuries. Most of the others have returned home.

Hotel Waiters Demands.

BOMBAY, May 20.

The waiters of the Taj Mahal Hotel, under threat of strike, have put forward demands for an all-round increase of Rs. 5 in their monthly wages and an allowance of Re. 1 for each waiter when engaged in catering outside the Hotel premises. The management have offered an all-round increase of Rs. 3 per head and annas eight to each waiter when catering outside the Hotel. The matter is under negotiation between the management and the waiters.

It is notified that in the case of Foreign Sterling Money orders the rate of Commission shall be one rupee and twelve annas for every sum of five shillings or fraction hereof.

Will Afghanistan Invade India.

Lajpat Rai's Articles.

Moslems and Hindus.

(ASSOCIATED PRESS.)

SIMLA, May 20.

Under the heading "Will Afghanistan invade us." Lala Lajpat Rai has written a series of articles in his paper *Bandemataram*. The second article of this series deals with the attitude of the Moslems towards the Hindus in India. After remarking that the present condition to which the Muslims in India and elsewhere are reduced is due to the wrong policy of the Indian Mussalmans in trying to win the favour of a foreign Government in India for communal representation and other concessions which an imperial nation would concede in its own interests he says that the situation can only be redeemed by a firm and honest friendship between the Mahomedans and the Hindus which will liberate India from foreign yoke. This friendship can only be achieved if the Hindus assure the Muslims that they do not mean to establish a Hindu rule in India after the British.

Exchange Problem.

Decline in Sterling Value.

BOMBAY, May 20.

The Sterling exchange has declined to about 1s 2-15-16d, and general consternation prevails that if the authorities remain inert a much lower level of exchange may have to be faced. The *Times of India's* financial correspondent writes thus:—"To leave the exchange alone amounts to subversion of the Gold Standard Reserve. Yet this Reserve is the property of the people of India. It was built up out of their money to be used at a specific rate for a specific purpose. It is in the nature of a trust. It is not to be used in the way intended, and if not, what is to be done with it? Some parties may advise not meddling with the rupee any more and leaving exchange alone, but those in charge cannot leave it alone. They do not propose to leave it alone. The new budget makes it plain that they propose to use it in some other way than one laid down far it as an exchange operation. In paragraph 42 of the last budget speech it is stated that it is in contemplation to transfer it to India. When, therefore, the Reserve is transferred to India, as foreshadowed by the Hon'ble Mr. Hailey it will be of some interest to see exactly what is done. The history of the Indian Gold Exchange Standard is the history of a shifting hand. It is more in the nature of a money trust than anything else, and in so far as it is not conducted on consistent principles, the only redeeming thing which can be claimed for it is that it gave India for many years a stable exchange, but that was due not so much to any merit inherent in itself as to the steady balance of trade generally maintained in India's favour. At the close of the war, India was in a very strong currency position by reason of immense credit due to her in London. That advantage she has lost through a policy of high gold exchange rate. She has lost also the stability in exchange which proved so beneficial to her. By the present proposal she stands to lose the advantage which the possession of about £38,000,000 gives in insuring a minimum exchange rate of 1s 4d. Without this minimum rate guaranteed by the Gold Standard Reserve, and with a high official gold rate established against the will of the people of India, the outlook for Indian exchange is one of great instability, as far ahead as one can see." Continuing the correspondent says:—"There is no reason or principle in the statement of the Finance Member that the Reserve is not to be used until there is a balance of trade in favour of India except that the interests of India and of the people of India are placed at the mercy of autocrats sitting in the India Office. Two years ago the authorities declared that the great need of the moment was to raise the exchange on the plea that the value of silver in the rupee was greater than the exchange value of the rupee itself. Last year the great need of the moment was to fix the value of the rupee at 2s. gold to-day the great need is the revival of the export trade. These recurring great needs always crop up in the most urgent form and are usually associated with not a little propaganda, which of itself gives cause for question as to their genuineness. A grave danger is confronting India and the general feeling here is that the Secretary of State wants a new set of competent financial advisers, and that deferring appointing immediately a new Currency Committee may lead to disaster."

Twenty one persons have been arrested in connection with the murder of Cruakkar Gumlappa a former member of the Mysore Representative Assembly.

The creditors of the Dacca Bank have decided to reorganise the bank on sound basis and some Directors have agreed to deposit seventy thousand rupees.

H. E. the Governor of the United Provinces has reconstituted the Board of Industries. The Upper India and United Provinces Chambers of Commerce still have two nominees each and the Government nominees number three. The Board consists of seventeen member with the Director of Industries as the President.

Cauri Kant Jhan and Raj Kisorerelal who were tried for alleged forgery of the will of Mr. Khar Niyamund Singh in the Benares will case has been acquitted by the Sessions Judge of Allahabad.

Mr. Ginjala filed an appeal in the Chief Court on behalf of Swami Permand against the sentence of two years rigorous imprisonment passed by the District Magistrate, Rangoon on the charge of being a member of an unlawful assembly.

Their Excellencies Lord and Lady. Willingdon arrived at Bombay yesterday and drove to Government House.

The mail steamer "Mantua," which left Bombay on the 23rd ultimo, arrived London on the 1st inst.

Non-Co-operation.

Pundit Sunderlal's Case.

"I do not want to defend Myself."

(ASSOCIATED PRESS.)

WARDHA, (C.P.), May 19.

The case of Pundit Sunderlal, who is being prosecuted under Section 124-A on a charge of making a speech at the Pargana Conference at Kharan, is being tried by the Sub-Divisional Officer of Wardha, Mr. Faz-ul-Karim Khan. A large crowd was present at the Court. After prosecution evidence, the Court asked Mr. Sunderlal if he had made the alleged speech. The latter replied, saying whatever he had spoken he believed to be true, said it in the best interest of the country and did not want to defend himself. Further proceedings were adjourned.

Public meetings at Hingana (Wardha) for two months have been prohibited.

As a result of Mr. C. R. Das's visit to Boga and leading pleaders, including the Government Pleader have suspended practice there.

Dr. Cholkar's Case.

NAGPUR, May 20.

In Doctor Cholkar's sedition case Mr. Gajananarali stated in cross examination that his notes showed that Dr. Cholkar wanted his audience to consider the Congress resolutions and orders as laws. Witness when asked whether the expression that Municipal Governments orders and resolutions should be obeyed as penal and criminal procedure code would mean that the municipality was the Government of the country replied that he never heard the word *Government* used in connection with the municipality and therefore could not understand the question. Witness stated in his opinion Government was superior to the people and not people to Government and that the superior could give patronage to an inferior if the latter would acknowledge the former as his patron. When asked if he was wrong in recording in his notes that Cholkar asked his audience not to give patronage to Government witness replied that his record was not wrong. Witness was asked to look into his notes and point out words in the speech which in his opinion showed that Cholkar wanted his audience to carry out the Congress programme. Witness pointed out the following expressions:—(1) Do not think English Government or system of Government to be your Government. (2) Think the Congress to be your Government. (3) The order and resolution which Congress has published is the law and obey it thinking it to be penal or Criminal Procedure Code. (4) Do not give homage and patronage of whatever kind to British Government, Government of India and C.P. Government.

At Last.

Mr. Gajananarali's cross examination having finished, Mr. Dick, Government Advocate, gave up the re-examination of Mr. Gajananarali whose deposition consisted of 375 pages. The case adjourned to Monday next for hearing arguments of both sides before framing charges against the accused.

A Temperance Worker Fined.

POONA, May 20.

In connection with the picketing of liquor shops a Bhangi named Amir Chand was to-day prosecuted by the Police before Lt. Col. Cumberlege, Cantonment Magistrate with the theft of a bottle of brandy from a Madras woman servant in the employ of Mr. O'Donoghue. It was this incident which very nearly led to a riot in the Cantonment on the night of its occurrence. In anticipation of the trial to-day a number of persons assembled both inside of the Court and in its immediate vicinity. A number of witnesses were examined. The defence urged the want of dishonest intention on the part of the accused as he did not want brandy to drink nor did he smash the bottle. The Magistrate however held that the accused's act had put the complainant's master to loss and as such constituted theft. He however took a lenient view of the case and fined the accused Rs. 5. The fine was paid by the local Khilafat Committee and crowds awaiting the result of the trial dispersed peacefully.

A Khilafat Preacher in Trouble.

ALLAHABAD, May 20.

Before Mr. E. B. Mundle, Sessions Judge of Allahabad, Hamid Ahmad, Khilafat Preacher, was placed to-day on his trial on two charges, sedition under Section 124-A, I. P. C. and inciting his hearers to wage war against His Majesty the King under Section 121 I. P. C. The charges were in connection with a lecture the accused had delivered at Allahabad in which he advised his hearers that if they did not obtain Swaraj within seven or eight months they should take Koran in one hand and sword in the other and do what their brothers had done with Mr. Willoughby who was assassinated in Kheri. The accused admitted making speeches but said he acted according to his belief and this was due to the promises of the Government which were never fulfilled. Both accusers who were Muslims were of opinion that no offence was committed. The judgment was reserved.

Press Act Committee.

SIMLA, May 20.

Mr. S. Kasturiranga Iyengar, Editor, *Hindu* reached here this afternoon to give evidence before the Press Act Committee.

Mr. Fanchcowri Banerjee, Editor of *Nayan* has been invited to give evidence before the Committee appointed to consider the Indian Press Law. He is leaving to-night for Simla.

Mr. Prithwis Chandra Ray, Editor of the *Bengalee*, has been invited to give evidence at Simla before the Committee appointed to consider the Indian Press Law. He will appear before the Committee on the 23rd instant.

The mail steamer "Sicilia," which left Bombay on the 30th ultimo, arrived Marseilles on the 7th instant.

Rajshahi Jail Incident.

Non-official Inquiry.

Barbarous action of the Police.

(ASSOCIATED PRESS.)

CALCUTTA, May 20.

Mr. B. K. Lahiri, Secretary, Bengal Provincial Congress Committee, and four other gentlemen of Rajshahi, who held a non-official inquiry into the incidents connected with the escape and re-capture of convicts from Rajshahi Jail, have issued their report. They examined a large number of local men, including several of those who received gunshot wounds.

They did not take evidence as to the cause of escape and the incidents that occurred in the Jail, but started at once on to the incidents connected with the pursuit and re-capture of convicts by officials, Police and armed recruits from the Sardar Police Training School. On the place of occurrence at Village Mohanguni, where several persons were shot, the non-official Committee reported that at Village Talsimari, about 300 prisoners left the main road and took a road leading to Mohanguni, followed closely by thirteen armed Policemen under Mr. Graham, District Judge. At Saranpur, the convicts were fired at and two of them were killed. At seven in the evening the prisoners reached Mohanguni, spent some time at Bara, and then left the place. At about midnight some 200 armed recruits under a European Police Superintendent reached Mohanguni, where there was then no convict, and none was arrested there. The Policemen first reached the house of Sohar. Eighteen coolies working in the field of Sohar were sleeping in the house and as they were about to come out the police fired at them, wounding three. The Police arrested six villagers and detained them in the open for the nine hours after which they were released by the District Magistrate. Some witnesses deposed that the Policemen insulted and threatened Sohar Molla's aged mother. The villagers took the armed Policemen to the dacoits and attempted to come to Sohar's house. The police chased them, two of whom attempted to escape by crossing a river and were fired at. One of them died in the hospital. The Police rendered no help to the wounded. In the opinion of the Committee a clear *prima facie* case has been made out for further investigation. The Committee suggest that the Police ought to have made inquiries in the village before firing at innocent persons and they failed in this obvious duty. The police did not declare their identity, though they were not in uniform, until mischief had been done, and six persons were wounded. The treatment accorded to Sohar Molla's mother was barbarous and improper. Effective and prompt medical relief was denied to the unfortunate wounded people. The shooting at people by the Police was indiscriminate and absolutely unwarranted, and there was absolutely no justification for searches. The Committee has found no extenuating or justifying circumstances in favour of the executive.

Case Against Godavary Leaders.

RAJAHMUNDRY, May 22.

(FROM A CORRESPONDENT.)

Godavary leaders security case is posted twenty-seventh at Rajangaram near Rajahmundry instead of at Cocanada. (By wire)

(Reuter's.)

Interview with Mr. Lloyd George.

"The Treaty must be Respected."

LONDON, May 18.

In interview with Reuter, Lloyd George adhered to the statement which he made in House of Commons on May 13th on subject of Upper Silesia and declared that almost unanimous approval of American, Italian and British Press showed that great Nations who stood beside France in West means to interpret Treaty of Versailles fairly. He warned French Press that their habit of treating every expression of Allied opinion which did not coincide with their own as impertinence was fraught with mischief. Such attitude, said the Premier, if persisted in would be fatal. Any entente stand taken by British, American and Italian public on Silesian question should not be offensive to France. They mean to apply the terms of Treaty of Versailles justly whether for or against Germany. Fate of Upper Silesia must be decided by Supreme Council and not by Korfanty. Children of the treaty cannot be allowed to break crockery of Europe with impunity and somebody must place a restraining hand upon them; otherwise there will be continual trouble. World's course in coming years cannot be forecasted. There are mists ahead which are unusually dense and much will depend upon Allies holding together. Apart from treaty obligations unforeseen events must determine future grouping of nations and future of world, especially of Europe must be determined by old or new friendships. Hence Treaty of Versailles is document of infinite moment especially to entente nations binding us together when there is so much to divide us. Those who treat its provisions as if they were sport of passion and prejudice may not have to live long to regret their hot-headedness. British people will shirk no part of their responsibility under treaty. There are temporary difficulties which make it difficult to spare troops; but I anticipate with confidence that these will be over soon and I draw attention to fact that at a recent Conference we intimated our readiness, if Germany refused to allied terms, to place British Fleet at disposal of Allies. British Government were anxious to have division of Silesia settled at London Conference. All facts were known but our Allies were not ready to proceed with discussion. We will abide faithfully by the decision of majority of powers who have voice under Treaty in defining boundaries of Silesia, whatever be the verdict. We fully accept Plebiscite as an expression of wishes of people of Silesia; but having entered into great war and sustained gigantic losses in defence of an old treaty to which this country was party, Britain cannot consent to stand by whilst the Treaty which her representative signed less than two years ago is trampled upon.

Mr. Briand's Reply to Lloyd George.

LONDON, May 19.

"Daily Mail" Paris correspondent states that when Briand was shown the summary of Lloyd George's

Silesian Muddle.

Anglo-French Misunderstanding.

French Press Anxiety.

(REUTER S.)

LONDON, May 17.

Judging from the tone of comments to-day, twenty-four hours have apparently enabled the French papers to recover from the shock of Mr. Lloyd-George's speech. The comments display a certain anxiety to minimise the aspects of the French action in Silesia that seemed to indicate a Franco-Polish understanding. They deny that General Lerond, the French Commissioner, signed an armistice with Korfanty recognising the *status quo*, and declare that the armistice was really submission on the part of Korfanty. Meanwhile, the fact remains. Mr. Lloyd George's speech and M. Briand's immediate reply have made manifest the fundamental differences between the British and French points of view with regard to Silesia, and the *Entente* is being subjected to an unprecedented strain, which can only be relaxed by a further conference. This will take the form of a meeting of the Supreme Council probably in Paris on May 22nd.

Britain's Impartiality.

It is authoritatively stated that the attitude of the British Government towards Polish insurrection is the determination to insist upon fairplay for both Poland and Germany. Great Britain intends loyally to carry out her engagement and expects in return that both parties will respect the Treaty of Versailles. Great Britain cannot tolerate any attempt to forestall the decision of the Supreme Council. Great Britain's attitude towards the question of partition of Upper Silesia is one of complete impartiality.

German Attitude.

It is pointed out in this connection that the attitude of the German Government has been perfectly correct. The dilatoriness of the Polish Government in failing to close the frontier during the first days of the rebellion regarded as most unsatisfactory.

The proposal for informal conversations between the British and French Premiers on the subject of Silesia is dropped.

It is considered as most desirable that Italy in view of the part played by her troops in combating the insurrection should be given an opportunity to express her views on the question which is threatening the peace of Europe owing to the prospect of war between Poland and Germany.

Insurgent Position.

Telegrams received in London show that there has not been much fighting in Silesia recently. The insurgents subjected the Inter-Allied Police to artillery fire on May 15th. There has been fighting between the Poles and the Germans near Rosenberg, but not of a serious nature.

Note to Germany.

A Berlin message says that the new Allied Note stipulates that by May 30th the Germans must endorse the Allies' list, specifying factories alone authorised to manufacture munitions. The Note also demands dissolution of self-defence organisations by June 30th.

"To Make India Dry."

"Pussyfoot's" Declaration.

LONDON, May 13.

COLUMBUS AMERICA.—"I am going to make India dry," said William E. (Pussyfoot) Johnson, the American prohibition worker who sailed on Saturday for London. He announced that he will carry a campaign for prohibition into India this summer.

He was accompanied to England by Dr. Howard H. Russell, founder of the Anti-Saloon League of America, who will deliver a series of prohibition lectures in England and on the continent.

Coal Strike.

LONDON, May 19.

Ground is slowly being cleared for resumption of Coal negotiations and there is general feeling that Round Table Conference will be called shortly. Meanwhile Transport Workers threats to hang up coal at port have been effectively countered by thousands of volunteers who work under Police and Military Protection.

statement he declared that France also wanted to see the treaty carried out but it contained nothing saying that all rich mining districts of Poland should go to Germans, while Poles should get what was left. "I do not wish to enter into polemic with Lloyd George," said Briand. "I stand by what I said last Saturday."

Attitude of United States.

No Intention to Intervene.

LONDON, May 18.

WASHINGTON.—With reference to reports that United States would participate in Upper Silesian settlement, it is officially pointed out that State Department has already announced that United States has no intention of participating in settlement of essentially European question. Poland renewed her appeal for American support but no official reply was made to it but coldly merely declining informally.

Orders of Korfanty.

LONDON, May 18.

Polish Consul-General at Bauthen has informed Inter-Allied Plebiscite Commission that Korfanty has issued proclamation calling upon people of Upper Silesia to surrender their arms, resume work and avoid coming into military contact with Germans. Proclamation stated that 10,000 men had already been demobilised, Korfanty's Executive Committee has given notice to Commission that Poles cannot yield to Germans but will withdraw before Allied troops.

(2823)

Post Box No. 8, Madras

చానుడి:—అపంతకృత మండలమునందలి ఈ గ్రామము 16 కేవలచాలక్వారలన్నిటికాంబాదతులకు సు-కా-రాశ్రీ. ఏ. వి. కలిగారు చానుడిగారితో బిల్డింగ్స్ ఖర్చుపత్ర పంపాడునా తల్లిలకును రింజిలింగును, కాంగ్రెసు సంఘస్థాపకాభివృద్ధి కమిషను రింజిలింగును, ఏర్పలము గనుపర్యవేందిరి. వెంటనే నమూనా 50 మంది కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులుగ చేరిరి.

V. Narayanan. & Co.
No. 4, Kendi Chetti St. Madras.

NO. 4, Konda Chetty St. Madras.

(2) కష్టరొగమున కమూల్యమును మందు
ఇది మిగుల అత్యంతమును మందు. నది కడుమైదు
లోని రాయలకలస చెల్లిన ముచ్చలు, అట్లు కాని చిక్కను
మైదుమైదుమైన రంగులను నిర్మూలన చేయవలెను. ముచ్చలు
నాని రొగమున కాగ్రతరీకొను (భాగ్యరంగు) ముచ్చలు.
దీనిని తీసి 1-2 రోజుల వార్తతో నవనూ 4-5.0.
Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

సాగటువక్రిపుమెంటు

సాగటులకు కావలసిన కాకిమర్లు, కర్లు, రు
గుడ్డములు, పాదరక్షలు, బిగ్గు, బాన్యాలు, కర్లు,
మెడల తగిలించుకొను నంచులు, బెల్లులు మొదలగునవి మా
వద్ద సిద్ధముగా నున్నవి.
నెంట్రిలు స్వతంత్రులు, మాంటురొడ్డు, ముందాను.

"ఆరోగ్య సంపన్న మగు జీవనము"

అని మా కాతావారులకు సుఖము కల్పించువాడు:
"స్ట్రెస్ట్ బిల్డి" అను వానిని ఉపయోగించుటచే నకలవిధ మెదుకాదు, పాదరక్షలు, సాధారణమైన
కామర మొదలగునవి కాగ్రతరీకొను సమయమున అవి ప్రసిద్ధి చెందినవి. వరి, వండి, జను మొదలైనవి.

Collingwood & Co., Chemists, Mount Road, Madras.

ప్రాత చల్లారాం

ముప్పదియేక సంవత్సరము అనుభవము క్రమార్థిగలది.

కడచిన 31 సంవత్సరములనుండి నిర్మలమునకును, నిర్మలపాతమునకును గొప్ప
ప్రసిద్ధి చెందియుండుటచే చల్లారాం గయాన చంద్రు అనుపేరు జరిగి వ్యాపారమునందు ఎడ
తెగని సంబంధమును కలిగియున్నది.

ప్రాతచల్లారామును గట్టిగా చెప్పడము. ఉడుపులకు సంబంధించిన వస్తువులలోను,
జివిగి ఫెరులలోను ఎట్టి సూదిని తాము రోగినను తక్షణమే మీరు వాటిని మామూలుగా
పొందగలరు.

మస్తిన్లు, వాయిలు, మెడపొల్లి,
క్రిస్టిన్ ఫెల్లుకుల్లాయిలు, దాకణీలు
అందమైన మూడిరిలో మర్చిరైబాడు
మల్లు, బ్రాచీలు 18 క్యారట్టు రోల్లుగోల్డు
10 సంవత్సరముల మూడిరిలు

బాకెట్లు, రవికలకు కావలసిన సరిగ
బుట్టాచేసిన పట్టుపేటులు (బ్రాకేటులు)
కాటినులు
జిన్న తేలికయైన గొడుగులు
వైకము ఉంచుకొను సంచాలు

చల్లారాం గైయాన చంద్రు

నెం 9, 10, 11 రటన్ బజార్ రోడ్, జాగితాను, మదరాసు.

తిలక మహారాజ నాటకము

1. తొలికృష్ణ భారతము:— మా లాడునగునాటా నీ శంకెలను మిన్ను. అదికంచకము మాదు సంపుటములు.
(కాకా పాకమై కండిక పామర ముద్రాపరిమళము మొదలు. తెల సంపుటము 1-3 రూ 8-0-0.
2. కలభాషిణీ నాటకము:— కృష్ణార్థము. కృష్ణార్థక కర్మకాండయొక్క చమత్కారము, మృదుర
గానము, నారదునవర్ణన, ఎంతో వింతగా కాకాత్మకములతో సభిల్లించబడినది. తెల రూ. 0-12-0.
3. మోహినీమహారాజ నాటకము:— ఇండియన్ కాలాంక పురుష కేమలు దాన్ని చేసిన వర్ణన
మహారాజుగా నుండును. కృష్ణార్థము ప్రభావరసము. ముచ్చలేతి. తెల రూ 0-8-0.
4. కృష్ణమోక్షాపాఖ్యానము:— ఇందు ముప్పదియేక ప్రదర్శనములై పుట్టి యొక చేతలే (మింగుడుమింగుడు,
రతి మాయాకర్మము వానిని బెండ్లియాడినదిమీద ఆకర్షణతో వర్ణించబడినది. తెల రూ 0-12-0.
అన్నిటికిని పోటీకే ప్రత్యేకము. ముచ్చలునాట (గంధకర్త,
కవిరాజు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు, రాజమండ్రి.

Telephone : No. 291.

Tel. Address : "ALL SILKS"

ESTD. 1860.

Dhanamal Chellaram.

Silk House.

WHOLESALE AND RETAIL.

DEALER IN

Japanese, Chinese, Indian & English, Silks, for Saris, Peticots.

Jackets Etc. Etc.

Gent's Silk, Suiting, also English Woollen and Cotton Goods.

No. 46, Rattan Bazaar Road, G. T. Madras.

నూలు - నేత మిల్లులు.

(వతి మనమృతమున అన్నము బట్ట అత్యంతములు.
నీటికి పాటిలేక మానవుని స్వయంకృతి వలన లభించే యెడల
కడపు అందపు. కాని ప్రపంచములో కొద్ది విశ్వరూపములు
ధనార్జనముకొరకు సాధారణ జనులు చేస్తున్నట్లు కాక
కరముగా యంత్రస్థాపనలు చేసి వృత్తుల నశింపజేసిరి. అందు
వలననే ప్రపంచములో యన్ని కరువులు యడ్రులు, మొద
లగు అకాంతి కలిగినది. అన్నము బట్టలకు యేర్పడిన యంత్ర
లములు తొలగిపోయిన కాని సాధారణ జనులకు సాధ్యము
చేపాడెను.

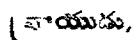
ఇట్టి సీటిలో మన ఆంధ్రదేశములో నొక మామ
వాటిల్లుచున్నది. ప్రభుత్వములో నర్దునినయెడల తక్కువ
వెట్టు కట్టుము కాట్టిగలవను. మనదేశములో అనేక రంగాలు
మిల్లు లేర్పడినందున విద్యుదు శక్తులను వా రందరను
మాటికి పిలిచారు. యెప్పుడు బెజాదలో నూలు నేత మిల్లులు
ఎక్కడను నని ఆంధ్రదేశములో ప్రచరించబడినది. స్వతః
నస్తాభివృద్ధి కొరకున చాకగా అంద చేయుటకును మిల్లు
స్థాపనలు పుట్టేటయినట్లు ప్రచరించబడినది. మిల్లులమీద
కయారగు నస్త్రములు నూలు స్వతఃకస్త్రముల కింద చుగ
లించరావని మహాత్మా గాంధీగారు యిదివరకే నెలపిచ్చి
యొక్కారు. చాకగా లభించునను మాట నట్టి కల్లు. అందుకు
మన దేశముల యిదిర మిల్లులే ప్రమాదము. మూలభవములో
వెట్టు కట్టుము యంత్రముల మిల్లులు విశేషముల వంత
అడుచుండ యంత్రముల స్థాపన తేకాభిమాన మెట్లుగును
లక్షలకొలది జనులయొక్క చేస్తున్నట్లు కాకము చేసి
విశేషయంత్ర సామాన్యముతో బట్టల కయారచేయుచుండ
ప్రజాతేను మెట్లుగును. గణక మిల్లుల స్థాపన తేకాభి
మానము కావలెను. ధనవంతుల ప్రకాశితేయి యంత్ర
స్థాపనకు కారణము మరయును. మన రాటుములు అభివృద్ధి
యెకర దేశములకంటెనే యీ మిల్లు స్థాపనకు మూలా
కంటకుగా నుండును. నూలుబట్టలు మిల్లులు లేకుండుట
వలననే మన దేశములో రాటుములు అభివృద్ధి నర్దురాభివృద్ధి
గాంచుచున్నది. మిల్లులన్న ప్రదేశములలో యింత అభివృద్ధి
లేదు. మిల్లులకును రాటుములకు బలవద్దియోధము మిల్లులకు
రావు ఇచ్చినందులకు రాటుములు వదిలొప్పును. యంత్రముల
ములకు వెట్టు మూలభవముతో, దీనిని యేర్పాటుచేసి ఆంధ్ర
దేశమంతటను రాటుములు వర్ణములు అభివృద్ధి చేసి కర్వారా
విశేషలాభము పొందవచ్చును. యిట్టి తేకాభివృద్ధికి బెజాద
మిల్లు స్థాపనలు ప్రయత్నించెనేని విశేష చేర్పు పోగు
కాగలవు. అందుకు బెజాద మిల్లు స్థాపనలు యిష్టపడరని
"నవోదయ ని కా క ర న మే" తేకాభిమానుల కర్తవ్యములు
యొన్నది. మిల్లులతో చేర్చు పుచ్చాకొన్నది లగాయకు
లాభముకొరకు నిరీక్షించుచుండును. రాటుములు నశించిన
మిల్లులకు లాభమురాదు గనుక ఆంధ్రమ లాభముకొరకు రాటు
ములు కాకముల కొరమని యుండదు గనుక అట్టి రోజుపుట్ట
కుండా యుండుటకుగాను మీర చేర్చు పుచ్చాకొనుటకురే
మీర కర్తవ్యములు యొన్నది.

పుచ్చలూరి వెంకటకృష్ణమూర్తి

సంరక్షణగృహము.

మన అత్యంతములు, అత్యంతముల కనిపెట్టెదము. మాటికి
నూరుకొద్దకు యెడలని పూచీదడగలము. విజువనిపురావ్యామ
అట్ల అమోఘమైన మౌనభములు. గదుపురాములలోను బిడు
రనివో ప్రేమను కావలసినయెడలను. విజుసంబంధమైన వస్తు
వులు కలిపించెదము. మనుషులకలస ముగ్రమే కయారచేయ
బడినది. (యంత్రములే చేయబడినవి.)

1. కుండకాగ్ని... 8 దినములకు రూ 4-0-0
2. బహుముఖకాగ్ని... 8 " " 4-0-0
3. గ. నెయి... 15 " " 4-0-0
4. మాట్టు సంబంధముకాగ్ని... 15 " " 4-0-0
5. కూల... " " 4-0-0
6. కత్తుకాయ... " " 4-0-0
7. నవామేమము... 10 దినములకు " 4-0-0
8. నవామేమము... 15 " " 4-0-0
9. ఉన్నతకాగ్ని... 2. దంబడికమొక ముగ్రమే
అన్ని పోట్లను ఏదెట్లు కావలెను. ఉత్తర ప్రభుత్వ
ములు ఆంగ్లభాషలో నుండవలెను. వస్తు ఆదాయములో
100-1 రూ 10-0-0 వాటియనిద్యారాలకు ఇచ్చివేయబడును.
అన్ని పోట్లలోను ఏదెట్లు కావలెను. (2899)
ఉత్తరప్రభుత్వములు ఆంగ్లభాషయందే నడవవలెను.
Tele : address M. C. Sen Gupta,
Machavoure 7, Krishna Das, Pal's Lane
Calcutta.

అడిగన్ అండుకంవెని, లివిట్‌డ్
మాంటు రోడ్, మదరాసు.

D. Manjalal, Salmisri Depot, Bangalore City.

[illegible]

